CUMA
11 KÂNUNUEVVEL 1931
6 ncı sene, No. 2096
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumi Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Yeni kontenjan listesini neşrediyoruz..

Gümrükler idaresi erkânı, bugün cuma olmasına rağmen makamlarına gelecekler ve kararnamenin tatbikat izahnamesini hazırlayacaklardır..

Dersim tehlikesini izale edecek tedbirler!

Şark ve Cenup havalisindeki vilâyetlerimizin istirabı nedir?

İslâhat yolunun hangi noktasındayız?. Her halde müspet ve normale doğru gidiyoruz..

ADANA (Başmuharririmizden) — İşte muhitin ve hâdiselerin haricine çıktık. Şark vilâyetlerimizin vaziyetini daha sükûnetle mütalea etmek mümkündür. Her halde vilâyetlerimiz; idarî ve içtimaî noktai nazardan hususî bir ihtimama muhtaçtır. Ancak bu hususiyeti olduğundan fazla büyütmemek de lâzımdır. Uzak ve yakın mazide buralarda çıkan hâdiseler; bu havalinin idarî, içtimaî, siyasî bünyesindeki hastalıklarını açık açık gösteriyor. Ortada bazı gayritabiîlikler var. Cümhuriyet idaresi vatanda gayritabiî vaziyetlere, uzun müddet lâkayt kalamaz. Onun nazarında Türk vatanı bir küldür. Tecezzî kabul etmez.

Vatan aksamı arasında ayrılık gayrılık olmaz. Gaye; terbiye, hukuk ve mefkûrece mütecanis, mütesanit bir vatan yaratmaktır. Acaba Cümhuriyetin şark vilâyetlerimizde bu gayeye doğru aldığı mesafe nedir? Hemen söylemeliyim ki, buralarda umumî vaziyet müsbete ve normala doğru gidiyor. Bir defa bu havalide siyasî şekavetin kökü kurutulmuştur. Şurada burada dolaşan ve sayıları az olan çeteler, yalnız hayvan hırsızlığı, şahsî düşmanlık yapan şakilerden ibarettir. Devletin zabıta kuvvetleri bunları muvaffakıyetle takip ediyor, cezalandırıyor. Muhakkak ki birinci umumî müfettişlik tarafından dairesi dahilinde olan sekiz, dokuz vilâyetimizde tatbik edilen teskin politikası muvaffakıyet yolunda yürüyor. Muhtelif sahalarda müsellâh bir halde yaşıyan aşiretlerin, eşhasın taraf taraf silâhları toplanıyor. Bu silâh toplanma hareketi, hiç bir mukavemete maruz kalmamaktadır. Bu da gösterir ki halkın ve hükûmetin dilekleri birbirine uyuyor. Her ikisi de muhitte sükûn ve emniyet istiyorlar. Her halde şark vilâyetlerimizin asayişi Garbî Anadolu vilâyetleri gibi tam ve pürüzsüz olmak lâzımdır. Bu netice mutlaka elde edilecektir.

Bu havalide Dersimin bir hususiyeti var. Bu âsî dağlarda sakin olan halk, ötedenberi silâhlıdırlar, eskidenberi isyan ile melûfturlar. Son yarım asırlık idarî tarihimizde birkaç Dersim isyanının kanlı izleri mevcuttur. Halbuki bugünkü vaziyet, eskisi gibi değildir. Dersimin isyan istidadı; Cümhuriyetin kudreti karşısında sönmüş bulunuyor. Çok iptidaî bir hayat sürmekte olan bura halkı; vaziyetlerinden müştekidirler, muztariptirler. Onlar, ellerindeki silâhlarını, emniyet ve mayişetleri için taşıdıklarını söylüyorlar. Vakıa Dersimde müsellâh, toplu bir kiyam beklenemez. Fakat silâh elde, kayalar içinde yaşamağa mahkûm olan bu haşin adamlar, etraflarındaki silâhsız ve masum köylülere musallat olmaktan, mallarını ve hayvanlarını çalmaktan hali kalmıyorlar. Onun için mal ve can hırsızlığı bu havalide eksik olmıyor. Denilebilir ki, Dersim dağlarını çeviren kazalarda yüz elli bin nüfustan ibaret halis Türk camiası; daimî bir tehdit altındadır.

Bu bîçareler soyguncuların her gün için muhtemel olan tecavüzlerini cesurane beklemektedirler. Tehdit altında yaşıyan bu vatandaşlara; muhtaç oldukları emniyeti vermek hükûmet için en esaslı bir vazifedir. Bu vazife; daha ziyade ihmal edilemez. Şunu da ilâve etmeliyim ki; hükûmet o havalide sükûn ve emniyeti tesis için kırmak, kesmek ve öldürmek sistemini tutacak değildir. Padişahlık idareleri gibi, beyhude yere vatandaş kanı dökmeyi bu hükûmet istemez. Onun silâhı; yalnız adalettir. İnzibattır, halkın muhtaç olduğu emniyet ve istikrardır. Hükûmet; medeniliğin temeli olan bu güzel şeyleri temin için azamî derecede basiret ve itidal göstereceği muhakkaktır. Esasen vaziyet ve umumî haleti ruhiye, bu meseleyi müslihane bitirmeye müsaittir.

Şark vilâyetlirimizde gayrı tabiî olarak mevcut olan hallerden biri de itilâyî bir şekilde yalnız şehirleri değil, köyleri de saran kaçakçılık belâsıdır.

Bu musibet aleyhine yürümek, her vakıt olduğundan ziyade, bugün hükûmetin esaslı bir vazifesidir. Başka mektuplarımda izaha çalıştım, tekrar tekrar hatırlatmakta fayda vardır: Kaçakçılık, yalnız devletin maddî hazinesini ve milletin manevî cephesini tahrip etmiyor. Hududumuzdeki eşkâl ve tezahüratına bakılırsa, ileri de meş'um siyasî neticelerile de karşılaşabiliriz. Bunun tafsilini başka bir makaleye bırakıyorum.

Hülâsa olarak bir şey söylemek lâzım gelirse, denilebilir ki; bu havalide ıslahat başlamıştır. Her şey, normala doğru her gün biraz daha mesafe alıyor. Çabuk netice alınmamasının başlıca sebebi; ihtiyaçların, ihmallerin, fenalıkların çok olmasıdır. Buna, bütçedeki müsaadesizlikleri de katmak lzımdır. İdarî ve içtimaî ıslahat için zemin müsaittir. Zaman müsaittir. İşin gayrımüsait olan ciheti bütçenin darlığıdır. Yoksa iktiham edilemiyecek müşkülât yoktur. Ondan sonra ise şarkî ve cenubî Anadolunun inkişafına, nizam ve asayiş cihetinden İzmir ve Ankaranın seviyesine gelmesine hiç bir mâni kalmaz.

Siirt Meb'usu
MAHMUT

Amanullah H. Geliyor

NAPOLİ, 10 (A.A.) — Sabık Afgan kralı Amanullah Han, Napoliye vâsıl olmuştur. Bir kaç gün kaldıktan sonra İstanbula gidecektir.

Kontenjan listeden istisna edilenler

Yeni kararname bundan evvelkine nazaran oldukça farklıdır

Posta kolileri için tedbirler

Kânunusani, Şubat ve Mart aylarına mahsus idhalât kontenjan listesi ve Heyeti vekilenin ihzar ettiği 2 numaralı kararnameden bahsetmiştik.

İkinci kararname ve yeni kontenjan listelerinin ihtiva ettiği mevat bundan evvelkilerden oldukça farklıdır. İkinci kararname ayrıca kontenjan listeden istisna edilen mevaddı iptidaiyeyi gösteren merbut bir cetveli de ihtiva etmektedir.

20 Maddeden ibaret bulunan 2 numaralı kararnameye nazaran, memlekete idhal edilecek mevaddı iptidaiye üç kısma ayrılmıştır. Kararname de tasrih edildiği veçhile (A) listesinin ihtiva ettiği mevaddın idhalı tamamen serbest bırakılmıştır. (B) listesile tesbit edilen maddeler teşviki sanayiden istifade eden fabrikalara mahsus iptidai maddelerdir.

Hem iptidaî madde, hem de istihlâk eşyası olabilen maddeler ise üçüncü zümreyi teşkil etmektedir ve kontenjana tabi tutulmaktadır.

Sanayide kullanılan makineler tıbbî mevat ve maarife ait alât kontenjan listesi haricindedir.

Kânunusani, Şubat ve mart aylarında 25 milyon küsur liralık idhal eşyası kontenjan listeye idhal olunmuş ve 45 milyon liralık mevat liste haricî bırakılmıştır.

2 numaralı kararname şu şekildedir;

11940 numaralı kararnameye zeyildir.

1 — 11940 numaralı kararnamenin birinci maddesinde yazılan mevaddı iptidaiye üç kısımdır. Birinci kısım münhasıran sanayide istimal olunan mevaddı iptidaiyedir ki bunlar teşviki sanayi kanunundan istifade ile mukayyet değildirler.

Kontenjan listesine tâbi olmaksızın memlekete idhal olunanlar bu kısma dahil iptidaî maddeler merbut (A) listesinde yazılıdır.

İkinci kısım teşviki sanayiden istifade eden müesseseler için şimdiye kadar İktısat Vekâleti tarafından mürurlarına müsaade edilmiş olan

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Gümrüklere Göre taksimat

ANKARA, 10 (Telefonla) — Dünkü Heyeti Vekile içtimaında hususî bir komisyon tarafından kontenjan listesi üzerinde ehemmiyetli tadiller yapılmıştır. Bu tadillerin Resmî Gazetede intişar edecek liste üzerinde tesbitine bugün geç vakte kadar devam olunmuştur. İktısat Vekâletinden ve Gümrüklerden bazı memurlar bununla iştigal etmişlerdir. Liste sahifelerinin tashih edilmiş şekli Başvekâlet matbaasına gönderilmiştir. Bu sebepten dolayı intişarı geciken liste bugünkü tarihli Resmî Gazete, ancak yarın öğleden sonra neşrolunabilecektir. Gümrükler idaresi erkânı yarın cuma olmasına rağmen makamlarına gelecekler ve kontenjanların muamele gören gümrüklere taksimatını ve kararnamenin tatbikat izahnamesini hazırlayarak akşam postasile alâkadarlara tamim edeceklerdir.

Gümrüklere göre taksimat, son bir aylık tatbikat nazarı dikkate alınarak yapılacaktır. Gene merkezi sıkleti İstanbul, ikinciliği İzmir ve üçüncülüğü Mersin gümrükleri teşkil edecektir. Yeni kararnamede posta kolileri için kayde istinaden gümrük idaresi tedbirlerini almıştır. Bu hususta müstacel emirler verilmiştir.

Bekârlardan vergi!

Kadınlara göre bu vergi tahammül edilemiyecek kadar ağır olmalıdır

Maruf bekârlar da evlenmektense seve seve vergiyi vereceklerini söyliyorlar..

Besim Ömer Paşa ve Kemal Bey

Yozgat meb'usu Süleyman Sırrı Bey, Millet Meclisine mühim bir takrir verdi. Takrirde 25 - 45 yaşındaki bekâr erkeklerden kazanç, arazi, müsakkafat ve yol vergisinin zamlarile birlikte bir misli bekârlık vergisi tahsil edilmesi teklif edilmektedir. Takrir kabul edilirse verginin temin edeceği para ile, sıhhati umumiye kanununda muayyen olan adette çocuk sahibi babalara yardım edilecektir..

Besim Ömer paşanın fikri

Bekârların hiç te hoşuna gitmeyeceğini tahmin ettiğimiz bu takrir hakkında dün, bazı zevatın mütalealarını almak istedik. Bekârlığa taallûk eden meselelerde ilk hatıra gelen nedense maruf doktorumuz Besim Ömer Paşadır. Muharririmiz ilk evvel bu zatın fikrine müracaat etmiştir. Besim Ömer Paşa, bekârlık vergisi hakkında demiştir ki:

— Bu fikri ortaya atan, eski Erzurum meb'usu Salih Efendidir. Vaktile, Darülfünun emini bulunduğum sırada kendisile görüşmüştüm. Bu zat, sade bekârlık vergisine değil (taaddüd zevecata) da taraftardı. Kendisine şunları söylediğimi hatırlıyorum:

— Umumî gaye nüfusun art

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Yeni listeyi 6ncı Sahifemizde Okuyunuz..

Hariciye Encümeni

Riyasete Mahmut Bey intihap edildi

ANKARA, 10 (Telefon) — Millet Meclisi Hariciye encümeni bugün içtima ederek encümen riyasetine Siirt meb'usu Mahmut, mazbata muharrirliğine Necmeddin Sadık, kâtipliğine Zeki Mes'ut Beyleri intihap etmiştir.

Mahmut ve Zeki Mesut Beyler

Hazin bir Irtihal

Matbuat arkadaşımız Hoca Behçet Bey öldü

Matbuatın eski ve emektar azası Behçet B. merhum

Matbuatın eski ve kıymettar emektarlarından "Hoca Behçet,, namile tanınmış arkadaşımız Behçet Bey bir müddetten beri tahtı tedavide bulunduğu Etfal hastahanesinde, şifayap olamayarak dün vefat etmiştir. Behçet Beyin ölümü gerek matbuat müntesibini ve gerek dostları arasında derin bir teessürü mucip olmuştur. Behçet Bey yirmi seneyi mütecaviz bir zamanda matbuat âleminde çalışmış, kıymetli, halûk, selim bir zattı. Matbuatta ve çalıştığı gazetelerde çok tatlı hâtıralar bırakan Hoca Behçet dostlarının hiç unutamayacağı dürüst, vazifeşinas, faal ve hoş sohbet bir arkadaştı. Behçet Beyin vefatı dolayısile kederdide ailesinin en samimî hislerle teessürlerine iştirak ederiz.

Merhumun cenazesi bugün matbuat arkadaşları ve sair dostları tarafından hastahaneden saat 10,5 da merasimle kaldırılacak ve cenaze namazı öğleyin Teşvikiye camiinde kılındıktan sonra Maçka kabristanı da Allahın mağferetine tevdi edilecektir.

* * *

İstanbul Matbuat Cemiyeti kâtibi umumîliğinden:

Ölen arkadaşımız Behçet Beyin cenaze merasimine bütün arkadaşların teşriflerini rica ederiz. Toplanma mahalli saat on buçukta Etfal hastahanesidir

Tasarruf cemiyeti tarafından verilecek olan madalya ve sahadetnameler

Millî tasarruf haftası yarın başlıyor

Millî iktısat ve tasarruf cemiyeti dün toplanarak programı tespit etti

Millî iktısat ve tasarruf haftası yarın sabahtan itibaren memleketimizin her tarafında başlıyor. Millî iktisat ve tasarruf cemiyetinin tertip ettiği bu bir hafta aynı zamanda millî iktisat ve yerli mallar bayramıdır. Bu bayram 18 kânunuevvel cuma akşamına kadar devam edecektir.

Millî iktisat ve tasarruf cemiyeti dün fırka merkezinde son içtimaını yaparak bir haftalık programı bir daha tetkik ve müzakere etmişlerdir. Maarif müdürlüğünde müfettişler de bir içtima yaparak mekteplere ait olan kısım müzakere edilmiştir.

İktisat haftasında İstanbulda tatbik edilecek program şudur:

1 — Radyoda konferanslar: 11 birinci Kânun Cuma akşamından 18 birinci Kânun Cuma akşamına kadar her akşam saat 21,30 da başlar.

2 — Radyoda bütün hafta her akşam saat 12 de cemiyetin plâklarile umuma ve Hanımlara hitaben konferanslar.

3 — Radyoda 13 pazar günü akşamı saat 20,30 da monolog.

4 — Sinemalarda Cemiyetin plâklarile konferonslar.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Kızıltopraktaki tren kazası nasıl oldu?

Dün defnedilen Kara Vasıf beyin cenazesinde büyük bir kalabalık vardı

Kara Vasıf Beyin geride bıraktığı ailesi efradı ile beraber çektirdiği bir resim ve evinden çıkarak kazaya maruz kaldığı mahal ve tren hattında sürüklendiği kısım

Kızıltoprakta feci bir tren kazası neticesinde parçalanarak vefat eden Kara Vasıf B. büyük bir cemaatle köşkünden kaldırılarak, Karaca Ahmetteki aile mezarlığına defnedilmiştir.

Bu kaza hakkında dün mahallinde yaptığımız tahkikat neticesinde şu malûmatı aldık:

Haydarpaşadan 10,20 de hareket eden tren 10,28 de Kızıl toprağa geliyor. On buçuğa beş kala da Kara Vasıf B. köşkünden tren yoluna çıkmıştır.

Bu sırada İstanbula inmek üzre ayni zamanda tren yoluna çıkan Leylâ H. isminde bir kadın, Vasıf Beyi ve arkadan gelen treni görüyor ve Vasıf Beyi işaretle tehlikeden haberdar ediyor. Vasıf B. trenin bir az uzakta olduğunu görerek tren yetişinceye kadar yolun obür tarafına geçebileceğini tahmin ediyor.

Fakat bu isabetsiz tahmin neticesi olarak, lokomotif Vasıf Beyi kaptığı gibi 25 metre kadar sürükleyerek tekerlekleri altına alıyor ve parçalıyor.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Kazaya şahit olanlardan tren ateşçisi

Tarihî ve Siyasî Tefrika: 22

Birinci Millet Meclisi

Yazan: Edirne Meb'usu
M. Şeref

Boyun eğmiyen bir milletin yavaş, yavaş yükselen sesi

Avrupa'da akisler yapmağa başlamıştı

— Düşman gayet seri bir ricat yapıyor. Bir çok eşya ve malzeme terkederek çekiliyor. Bu muzafferiyetin hakikaten pek mühim ve kıymettar olan vaziyeti siyasiye ve askeriyemizle ahvali dahiliyemiz üzerindeki tesirinin derecei ehemmiyetini takdir buyuracağınıza eminim. Meydan muharebesini kazanmış olan garp ordumuz kumandan ve tekmil zabitan ve efradını hey'eti âliye namına bir telgrafla tebrik ettim.

Erkânı harbiyei umumiye reisi ve garp cephesi kumandanı İsmet Beyefendiden cevap aldım.

Düşmanı tepeledikten sonra

Bu vak'ayı Müdafaayı milliye vekili Fevzi Paşa daha çok sarahatle, mufassalan meclise arzeylemişti.. Mustafa Kemal Paşa çok kuvvetli, çok esaslı bir noktayı, bütün muzafferiyetlerin, muvaffakıyetlerin esasını teşkil eden bir cheti orada gürleyerek izah etti. Bütün bunlar Büyük Millet Meclisinin sükûnet ve metanetle durmasına bağlı işlerdi:

Mustafa Kemal Paşa (Ankara) — Efendiler; bendeniz bu meyanda hey'eti âliyenize sureti mahsusada teşekküratımı arzetmek istiyorum. Sebebini izah edeceğim. Aleyhimize cereyan eden harekât hakikaten bir çok kalpleri endişeye duçar edecek mahiyette olduğunu itiraf etmek lâzımdır. Böyle bir manzara karşısında meclisi âliniz fevkalâde bir sükûnet ve itidali dem ve azim göstermiştir. Hükûmete, kumandanlara, orduya karşı emniyet ve itimadını hüsnü muhafaza etmiş ve neticeye kemali sükûn ile intizar eylemiştir. Meclisi âlinizde tezahür eden bu hali ulvî emin olunuz hepimize ve bütün millete aynı suretle hüsnü tesirini yapmıştır. Eskişehirden gelen bir çok zevata bizzat sorabilirsiniz. Daima buradaki sükûnet oraya sükûnet bahşolmuştur. Halbuki düşman Eskişehire iki üç saat mesafeye kadar gelmişti. Eğer mecliste ufak bir telâş olsaydı bu, bütün memlekete sirayet edebilirdi. Hattâ orduya sirayet edebilirdi. Ve maazallah arzu edilemiyen netayiç karşısında kalınabilirdi.

İşte hey'eti celilenizin sükûnet ve metaneti neticesi olmak üzer muharebe kazanılmıştır. Bundan dolayı teşekküratımı arzeylerim. (Estağfurullah sesleri).

Türk davası, Anadolu muka vemeti, Sever'e karşı boyun eğmiyen bir milletin yavaş yavaş yükselen sesi Avrupada akisler yapmağa başlamıştı. Âlî meclisin metin ve humûl vaziyeti, hiç bir hakka taarruz etmiyerek hakkına dokundurmıyacak bir tavrı vaziyet alması milletler arasında gün geçtikçe yayılmağa başlayan bir kıpırtı hâsıl etmişti.

Şimdi garp efkârı umumiyesi hiç te denildiği gibi hakka taarruz eden bir millet manzarası görmüyorlar, bilâkis hak isteyen bir tarihî milletin ne istediği sorulmadığına hayret ediyorlardı.

Türkiye millet meclisi hükûmetini davet

Bu tazyik halktan gelmeğe başlamıştı. Diplomatlar mutlaka kendilerince kabul edilerek ne pahasına olursa olsun, tatbik etmek istedikleri gayritabiî, gayrihukukî, gayriinsanî muahedelere isyan eden Türk milletini mensup oldukları milletler nazarında küçültmek istedikçe hakikatin nuru bu yalan ve iftirayı tenvir ediyor, işin çıplaklığı görünüyordu. Ve nihayet efkârı umumiye tazyikine dayanamıyan İngiltere ve Fransa kabineleri bir başka yoldan ve diplomat manevrası çevirmek istediler.

İstanbul kuklasına müracaatla Londra'da toplanacak ve şark sulhuna bakacak bir konferansa davet ettiler. Bu davetin resmî dilinde dolaşan İstanbul hükûmetine Türkiye Büyük Millet Meclisi değil fakat Mustafa Kemal Paşanın da murahhaslarının iltihak ettirilmesi idi.

Osmanlı imparatorluğunun son bunak sadrazamı da önünü ardını saymadan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve hükûmeti reisine değil Mustafa Kemal Paşaya müracaatla sankimal bulmuş gibi büyük bir marifet sandığı bu daveti bildirerek hemen murahhas göndermesini yazdı.

O zaman Mustafa Kemal Paşaya değil Türkiye Büyük Millet Meclisi ve hükûmeti reisi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine müracaat lüzumunu anlıyarak baş vurdu.

Mustafa Kemal paşa diyorki

Hükûmet ve Meclis reisi, o gün Meclise gelerek vak'ayi olduğu gibi anlattı. Gelen telgraflarla cevaplarını okudu ve kat'î bir lisan ile şu sözleri söyledi:

Mustafa Kemal Paşa (Ankara) — Millet ve memleket nam ve hesabına yegâne müracaatgâh burasıdır, yani Meclisi âlinizdir. Bu hakkı meşruî, bu hakkı millîyi, bu hakkı tabiîyi hiç bir sebep ve bahane ile hiç bir mütalea ile hiç bir şahsa ve hiç bir heyete terkedemeyiz.

(Devamı var)

HARİCÎ HABERLER

Cemiyeti akvam karar vererek dağıldı

Diğer taraftan Japonlar yeniden bir kaç şehre bombalar attılar

PARIS, 10. A.A.— Cemiyeti akvama tevdi edilmiş olan karar projesi, bervechi atidir:

1 — Cemiyeti akvam meclisi, 30 eylül tarihinde ittifak ile kabul etmiş olduğu ve tarafeynin ahkâmına bağlı bulunduklarını ilân eylediklerikararını yeniden teyit eder. Binnetice meclis, Japon kıtaatının kararnamede münderiç şerait tahtında mümkün olduğu kadar sür'atle şimendifer mıntakasından çekilebilmesi için bu kararın icrasını temine muktezi olan tedbirleri almağa Çin ve Japon hükûmetlerini davet eder.

2 — 24 teşrinievvel tarihindenberi vukuatın büsbütün vehamet kesbetmiş olduğunu nazarı itibare alan meclis, tarafeynin vaziyeti yeniden ihlâl etmekten tevekki için icap eden tedbirleri ittihaz etmek ve yeni müsademelere yeniden nufusça zayiata sebebiyet verebilecek her türlü teşebbüsten ihtiraz eylemek suretindeki taahhütlerini senet ittihaz eder.

3 — Meclis, tarafeyni vaziyetin sefahatı hakkında meclise malûmat itasına devam eylemeğe davet eder.

4 — Meclis, diğer azasını Mançurideki mümessillerinden alacakları haberleri itaya devama davet eder.

5 — Yukarıda zikrolunan tedbirlerin icrasını haleldar etmemek isteyen ve meselenin hususi bir takım ahval ve şeraite tabi bulunması hasebile iki hükûmet arasında muallâk bulunan bütün meseleleri kat'î surette ve kökünden hâlletmek hususunda bu hükûmetlere yardım eylemek arzusunda bulunan meclis,yerinde tetkikatta bulunmağı ve beynelmilel münasebetleri müteessir edecek mahiyette bulunan ve Çin ile Japonya arasındaki sulhu veyahut iyi geçinmeyi tehdit eden bütün ahval ve şerait hakkında bir rapor tanzim etmeğe memur bir komisyon teşkiline karar vermiştir.

Japonya kabul ediyor

TOKIO, 10. A.A.— Cemiyeti Akvam kararile M. Briand'ın beyanatının şimdi Japonya tarafından kabul edildiği söylenmektedir.

Cemiyeti akvam mesaisini bitirdi

PARIS, 10. A. A.— Le.ler saat 11,40 da hususî bir celse aktetmişlerdir. Celseye davet edilen Japon murahhası, meclis kararile meclis reisinin beyanatına Japonyanın haydutlar meselesinden ve "Takip hakkı"ndan bahis tek cihetli bir beyanname neşretmesi şartile kabul için talimat almış olduğunu beyan etmiştir. Bunun üzerine bir münakaşa zuhur etmiş 12 ler Japon metninde bazı tadilât icrasını talep etmişlerdir. Müteakıben âtideki esas üzerinde itilâf hasıl olmuştur;

" Japonlar, meclisin metnini kabul ve müteakiben Mançuride haydutların tenkili zarurî olduğunu ifade ederler."

M. Briand, nihai nutku irat ederek sulhun ve muahedelere riayetin lehinde bütün cihana hitap etti.

Bu suretle Cemiyeti akvam meclisinin Paristeki içtima devresi son derece nikbinane bir intiba bırakınak suretile hitam buldu;

Çinli talebe galeyanda

CHANGHAI, 10. A.A.— Çinli talebeler, nasyonalist partisinin merkezine hücum ederek binayı tahrip eylemişlerdir, Talebelerin Changhai-Nankin demiryolunu, 15 kilometre mesafede bulunan eskiHanghai şehri civarında kesmiş oldukları da söyleniyor.

Japonlar harekete geçtiler

PEKİN, 10. A.A.— Japonlar Mançurideki hava hareketlerine bugün tekrar başlamışlardır.

Bu sabah 8 Japon tayyaresi Chung Hiatun üzerine 20 ve Tava üzerine de 7 bomba atmışlardır. Bu son şehre ayni zamanda mitralyözle de ateş açılmıştır.

Bombardıman edilen şehirlerin her ikisi de Kaopang Tze Nev Chang demiryolu üzerinde bulunmaktadır.

PARIS, 10. A.A.— M. Sze, bu sabah Cemiyeti akvam meclisi kâtibi umumiliğine bir nota vermiştir. Bu notada Nankinden almış olduğu haberlerin Japon süvari kuvvetlerinin Liao nehri garbinde ilerlemekte olduklarını, Japonların Çinli 17 alay kumandanı tayin ve bunları haydutlarla Kingtcheouda kargaşalıklar çıkarmalatını emretmiş olduklarını ve bu ayin dokuzunda saat 11 de Japon tayyarelerinin Ben Chang Tai üzerine iki bomba attıklarını bildirmekte olduğu beyan olunuyor.

Felâket Yaklaşıyor

Bir İngiliz iktisatcısı dünyanın felâkete doğru gittiğini söyleyor

LONDRA, 10. A.A.— Maruf iktisatçılardan Sir George Paish, iki aya kadar cihanın bir felâkete uğrıyacağı kehanetinde bulunmuştur.

Mümaileyh, tamiratın ilgası veya mühim surette tenkisini, müttefikler arasındaki borçların ilgasını, Amerikanın bu borçlardan senevî almakta olduğu 50 milyon İngiliz lirası varidatı terketmesini ve bütün memleketlerde gümrük tarifelerinin indirilmesini iltizam eylemiştir.

Mümaileyh demiştir ki: İngiltere nin şimdiki siyaseti, hatır ve havale gelmiyen büyük bir deliliktir. İngiltere, bütün dünyayı muhakkak bir iflâsa doğru sürüklüyor.

Reichsbank'ın iskonto fiyatı

BERLİN, 10 A.A. — Reichsbank iskonto fiatını % 8 den % 7 ye indirmiştir.

Yung Komitesi

Alman murahhasının verdiği izahat

BALE, 10 A.A. — Komite, Alman murahhasını dinlemiştir. Mumaileyh, Almanyanın ticarî bilânçosunun vaziyetini izah etmiş ve son 10 ay zarfında 350 mark miktarında bir fazlalık bulunduğunu kabul ve teslim eylemiştir.

Mumaileyhe göre bilânçonun salâhı âtideki 4 âmilin eseridir:

1 — İdhal edilen malların fiatleri ile ihraç olunan malların fiatleri arasındaki tehalüf.

2 — İptidaî maddeler idhalâtının tenakusu.

3 — Bilhassa manifaturaya müteallik cesim istokların likidasyonu dolayısile ihracatın tezayüt etmesi.

4 — İhracat miktarını tenkis eden ve fakat idhalât miktarını daha ziyade eksilten cihan buhranı..

Maamafih, M. Melchior, bilânçoda görülen şimdiki refahın muvakkat olduğunu beyan etmiş ve bunun için bir takım esbap ileri sürmüştür. Bu sebepler meyanında bilhassa Alman parasının vaziyeti, yeni krediler bulmak müşkülâtı ve hattâ imkânsızlığı, idhalât yapan birçok memleketlerin altın mikyasını terkeylemeleri ve nihayet gümrük tarifelerinin indirilmesi ve döviz ticaretinde yapılan tahdidat vardır.

M. Melchior, Almanya tarafından ecnebi bankalarına faiz namile yapılmış olan tediyat 1 milyar 800 milyon mark tahmin etmektedir.

Sabır ve Tahammül

Almanya artık daha fazlasına gidemez

BERLİN, 10 A.A. — Başvekilin irat etmiş olduğu nutuk ile dördüncü müzayeka emirnamesinin Almanya'da tevlit etmiş olduğu intiba hakkında bir hüküm verebilmek için siyasî meseleyi tamamen iktısadî olan meselelerden ayırt etmek lâzımdır.

Siyasî noktai nazardan, M. Brüning kat'î surette hareket ederek son günlerde pek gerginleşmiş olan muhitte bir salâh husule getirmeğe muvaffak olmuştur.

Hitlercilerin tahrikâtına karşı mevki alan mumaileyh, vaziyeti muhafaza etmekle yanlış bir yola gidip gitmediğinde tereddüt eden ekseriyeti kendisine telmih eylemiştir. Merkez fırkasına mensup olan mesai nazırı, ayni dakikada da daha büyük bir katiyetle merkez fırkası ile Nazis'ler arasında bir iştirak husulünün imkânsız olduğunu söylemiştir. Hükûmet icabında orduya ve zabıta kuvvetlerine güvenebileceğine emin olup, iktiza ederse örfî idareyi de ilân edecektir.

Bu sözler, merkez fırkası mensupları ile Hitlerciler arasında Hesse diyetinde kendisini göstermiş olan teşriki mesai başlangıcının tevlit etmiş olduğu intibaı izale için azdır bile.

Emirnamedeki kararlar, halk kitleleri üzerine ağır basacak ve kiralar la bazı maddeler fiatlerinin yüzde 10 nisbetinde tenkisi gibi yapmış olduğu hafifleştirmeler, ücretlerin tenzili keyfiyetinin tahmil eylemekte bulunduğu acil fedakârlıkları telâfi eyliyemiyecektir.

Bu yüzden Almanya'nin mali ve iktisadî işleri de müteessir olacaktır.

İktısadî ve mali mahafilin fikirlerini tefsir eden gazetelerin - matbuat kanunu korkusu yüzünden - müteddil olan mütaleaları, manidardır. Gazeteler, fedakârlıkların ağırlığından ziyade prensiplerin ihlâl edilmiş olmasına protesto etmektedir. Kabul etmek lâzımdır ki Alman iktısadiyatının vaziyeti devletin işleri düzeltmek için müdahalede bulunmasını iç tinabı nakabil bir şekle sokmuştur.

Bundan başka, hükûmet doğrudan doğruya icraatta bulunmasına muhik göstermek için 3 delil irae ve bunların kat'i olduğunu ifade eylemektedir.

1 — Paraları düşük olan memleketler karşısında beynelmilel piyasada Almanyanın rekabet istitaatını iade etmek için istihsal fiatını bilâtehir tenkis etmek zarureti.

2 — Bütçenin vakit fevtetmeksizin muvazenesini temin eylemek zarureti, alınan himaye tedbirleri, yeni den 1500 milyon varidat temin eyliyecektir.

3 — Krediler ve tamirat meselelerine dair olarak cereyan edecek olan müzakerelerde Almanyayi daha müsait bir vaziyete getirmek.

Bu son delili, Alman efkârı umumiyesinin en ziyade hüsnü kabulüne mazhar olan delildir.

Almanya, dünden beri alacaklılarına, bilhassa Fransaya şu suretle hitap edebileceğine kaildir." Kendime ağır fedakârlıkları tahmil ettim. Daha ileri gidemiyeceğim ve her türlü tekliflere karşı: (Hayir) diyeceğim."

Esasen bu gazetelerin ittifak etmekte oldukları nokta, budur.

SON DAKİKA

Tütün fiatlarında görülen düşüklük

İktısat ve maliye vekilleri Mahmut Esat B. in sualine cevap verdiler

ANKARA, 10. A.A.— Büyük Millet Meclisi bugün Reis Vekili Hasan Beyin riyasetinde toplanmıştır. Celsenin açılmasını müteakıp İktısat Vekili Mustafa Şeref Bey, söz alarak tütünlerimizin satış fiyatlarında görülen düşüklük hakkında Mahmut Esat Bey (İzmir) tarafından sorulan suale cevap vermiştir. Mustafa Şeref Bey, 1929-1930 senelerine ait vasati fiyatlar hakkında izahat vermiş, bu seneki satışlarda tütün fiyatlarının İzmirde 40-200, Manisada 60-180, Muğlada 60-200 kuruş arasında olduğunu söylemiştir. Vekil Bey, geçen senelere nazaran fiyatlarda üçte bir nisbetinde bir düşüklük bulunduğu ve bunun dahilî ve beynelmilel sebeplerden ileri geldiğini kaydetmiş ve suale mevzu teşkil den 10 kuruşa tütün satışı meselesinin ıskarta tütünlere ait bulunduğunu ilâve eylemiştir.

Mustafa Şeref Bey, demiştir ki;

" Tütün memleketlerin ticaret plânçolarında daima ehemmiyetli bir yekûn teşkil etmektedir. Bu itibarla tütün istihsal etmiyen memleketler, ticaret muvazenelerini temin için bir taraftan ithalâtı tenkis edecek tedbirler alırken diğer taraftan da bizzat tütünü memleketleri dahilinde yetiştirmeğe müncer olacak teşebbüsatta bulunuyorlar. Bütçe açıklarını kapatmak için tütün istihsalâtını inhisarla idare eden devletler satış fiyatlarını yükseltmişler, bandrol suretile idare edenler bandrollara zam yapmış, gümrük resimlerini artırmışlardır.

Bütün bunlar istihlâkâtta tenakü sü ve binnetice fiyat düşüklüğünü intaç eylemiştir. Bu meyanda müstehliklerde görülen ucuz tütün içmek temayülünü de bilhassa kaydetmek lâzımdır. Amerikada şark tütünü denilen Türk, Yunan, Bulgar tütünlerinin sürümü o kadar azalmıştır ki ahali hatta daha ucuz olsun diye virjina tütününü kıyılmış olarak içmekte ve sigarasını kendisi sarmaktadır".

Ayrıca bir amil

Vekil Bey, bu sebeplere inzimam eden umumî buhranın tütün fiyatlarının sukutunda ayrıca bir âmil olduğunu ilâve ettikten sonra fiyat düşüklüğünün dahili sebeplerine temas etmiş , bütün tütün mustahsillerinin ve tüccarlarının bir teşekkül halinde bulunmamalarından ve maliyet fiyatlarında iktısadî icaplara uymmalarından neş'et eylediğini işaretle demiştir ki;

" Tütünde olduğu kadar başlıca ihracat eşyalarımız için de yapılacak işlerin başında istihsal şubelerini teşekküllere bağlamak ve pazarların istedikleri tarzda ihrac eşyamızın maliyet fiyatlarını indi mek, kemmiyetini artırmak ve ke fiyetini ıslah eylemek işi gel Bunu temin edecek yeni bir teşe kül vücûda getirilecektir. Anc bunun için tahsisata ve kanunî s lâhiyetlere ihtiyaç vardır. Bu içt ma devresinin hitamından evv bunlara ait kanun lâyihaları mecl se sevkedilecektir."

Maliye vekilinin izahatı

Müteakıben maliye vekili Abdulhalik Bey söz alarak asgarî satış yatının 40 kuruş olduğunu kayt inhisar idaresi tarafından yapılan m bayaat ait rakamları lüzum görüldü ğu takdirde zikre hazır bulunduğun söylemiştir.

Mahmut Esat Bey ne diyor?

Mahmut Esat Bey (İzmir), bu zahata teşekkür ettikten sonra İkt sat Vekili tarafından verilen izah tın istikbale ait olduğunu, bugünk vaziyete karşı âcil tedbirlere lüzu olduğunu söyliyerek demiştir ki;

" İki üç sene evvel çıkardığımı bir kanunla inhisar idaresi hari piyasalarda tütün ticaretinde menedilmişti. Bu tedbir o gün içi çok yerinde idi. Fakat bugünkü v ziyette şahsî teşebbüslerle hario tütün çıkarıp iyi fiyatla satmak im kânı yoktur. Bugün için inhisa idaresinin tütün ticaretine müdaha lesini faydalı bulmaktayım.

Tekrar söz alan İktisat Vekili Mustafa Şeref Bey bugünkü vaziyet karşısında hükûmetin kollarını bağlayarak âtil bir vaziyette kalmadığını alınan tedbirlerin bu iddiaların aksine teyit eylediğini ve tütün fiyatlarının düşkünlüğü karşısında iktisadiyatımızı korumak için hükûmetin inhisar idaresi tarafından yedi buçuk milyon kilo tütün mübayaa edilmesine karar verdiğini ve bunun tatbik edilmekte bulunduğunu söylemiştir.

Bu izahatı müteakip rüznameye geçilmiştir. Kuşpalazı seromu hakkında da Pariste tanzim ve hükûmetimiz namına da imza edilmiş olan beynelmilel Paris mukavelenamesinin tasdikine dair kanun lâyihası birinci müzakeresinde kabul edilmiştir.

Teşkilâtı esasiye kanunun 95 inci maddesinin tadiline dair kanun lâyihası ikinci müzakeresinde 219 reyle âtideki şekilde kabul olunmuştur. Muvazenei umumiye kanun lâyihası ve buna bağlı bütçeler ve cetvellerile mülhak bütçeler meclise mali yılbaşından en az üç ay evvel takdim olunur.

Meclis Pazartesi günü toplanacaktır.

Sabık Hidiv bugün geliyor

ANKARA, 10 (Telefonla) — Sabık Mısır hidivi Abbas Paşa bugün öğle yemeğini Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Beyin evinde yemiştir. Sabık hidiv bu akşamki trenle İstanbula hareket etti İstasyonda Reisicümhur Hazretleri namına Başkâtip Tevfik Bey le Mısır sefiri ve sair zevat tarafından teşyi edilmiştir.

Maarif müsteşarı İstanbul ve Edirne mekteplerini teftiş edecek

ANKARA, 10 (Telefonla) — Maarif müsteşarı ve umumî müfettişlerden Hasan Âli Bey İstanbul ve Edirne mekteplerini teftiş için bu akşam İstanbula hareket etmişlerdir.

Orta tedrisat şube müdürlüğü

ANKARA, 10 (Telefonla) — Maarif orta tedrisat şube müdürlüğüne mümeyyiz Kenan Bey tayin edildi.

Haftalık siyasî icmal

Mançurya meselesini halletmek için Pariste toplanan Cemiyeti Akvam meclisi, müzakeratının dördüncü haftasını bitirdiği halde henüz kat'î bir karar verememiştir. İhtilâf şimdi, Beynelmilel tetkik komisyonu tetkikatını icra ederek Mançurya'da askerî vaziyetin ne şekilde tesbit edileceği noktasına inhisar etmektedir.

Cemiyeti Akvam, Japonları Mançurya'nın tahliyesine imale edemeyince, ortada tetkik edilecek bir mesele olmadığı halde, işi bir tetkik komisyonuna havale etmişti. Üç ve yahut beş âzadan mürekkep olacak bu tetkik komisyonu, yakında Mançurya'ya gidecektir. Fakat tetkik komisyonu vazife görürken, askerî vaziyet ne olacak? Evvelâ Japonların Mançurya'yı tahliye etmeleri talep edilmişti. Japonlar bu memleketi tahliye etmedikten maada Çinlilerin "Seddi Çin,, denilen hat arkasına çekilmelerini, yani Mançurya'yı kâmilen tahliye ederek Çine gitmelerini istediler. Ve Mançurya'nın işgalinde yaptıkları emri vakii yine tekrar etmek maksadile cenuba doğru ilerlemeğe başladılar.

İşte Japonların bu ileri yürüyüşleri üzerine idi ki, Amerika müdahale etti. Amerika Hariciye nazırı hiç te diplomasi lisanına uymıyan bir ifade ile Japonya'nın bu hareketini alenen protesto etti.Hattâ Mançurya'daki Japon ordusunun Tokyo'nun emrine rağmen ilerilemekte olduğunu söyledi ve ordunun hükûmet merkezinden müstakil hareket ettiğini ilâve etti. Bu, şüphesiz doğru idi. Fakat ecnebî bir devlet hariciye nazırının bilip te söylememesi lâzım gelen bir hakikatti. Japonya, Amerika hariciye nazırının bu sözlerine ayni nezaketsiz şekilde mukabele etti. Ve bir aralık Japonya — Amerika münasebatı cidden tehlikeli bir safhaya girmişti. Maamafih ortada bir "Suitefehhüm,, olduğu söylendi ve mesele orada kaldı. Fakat Japonlar da daha ileri gitmekten çekindiler.

Bu tetkik komisyonu meşgul olacağı zamanda bîtaraf bir mıntaka meselesi mevzuu bahsoldu. Ondan sonra mıntakanın asayişi hangi devlet ordusu tarafından muhafaza edileceği etrafında uzun münakaşa başladı. Filhakika Mançurya'da haydut çeteleri faaliyette olduğuna göre, asayiş bir askerî teşkilât tarafından muhafaza edilmeli idi. Cemiyeti Akvamın da böyle bir teşkilâtı olmadığı gibi, olsa da Mançurya'da asayişin muhafazası kolay bir mesele değildir. Japonlar kendi askerlerile asayişi muhafaza etmek istediler. O zaman da bîtaraf mıntaka bîtaraf olmaktan çıkacağı cihetle, kabul edilemedi. Şimdi son haberlere göre, bîtaraf mıntaka ayrılmaksızın, iki ordu vaziyetlerini muhafaza edeceklerdir. Bunun mahzurları aşikâr olmakla beraber, başka bir şekil de bulunamadı. Şimdi Cemiyeti Akvam bir formül bulmakla meşguldür.

Ancak bu şekil de nihaî bir karar olarak kabul edilemez. Belki de vaziyet gene değişir. Nasıl ki şimdiye kadar birçok kararlar, son dakikada değişmiştir. Bu mücadelenin hülâsası şu olmuştur ki, Japonya davayı kazanmıştır. Çünkü asıl mesele Japonların işgal ettikleri mıntakayı tahliye edip etmemek meselesi idi. Japonlar tahliye etmedikten maada, tetkik komisyonu tetkikatını ikmal edinceye kadar işgallerinin meşru olduğunu da kabul ettirmişlerdir. Meşhur sözdür: Vazıülyet olmak, yarı sahip olmak demektir. Japonlar da şimdilik yarım dahi olsa, Mançurya üzerindeki iddialarını tanıtmış oluyorlar.

* * *

Hindista'nın idare şeklini tesbit edecek olan Yuvarlak masa konferansının müzakereleri İngiliz Avam kamarasına intikal ettî. Malûmdur ki, Yuvarlak masa konferanslarının ikincisi olan bu konferans, İngilizlerin ve Hintlilerin iştirakile haftalardanberi Londra'da içtima etmekte idi. Haftalarca süren müzakerelerden sonra bir itilâf zemini bulunamadığı cihetle konferans, Başvekil Mac Donald'ın bir nutkile dağıldı. İhtilâf akalliyetlerin Hindistan parlâmentosunda temsilleri, Hindistan maliyesinin kontrolu gibi noktalar etrafında temerküz etmekle beraber, hakikatte Hindistana verilecek olan muhtariyetin genişliği meselesi idi. İngilizler idarî muhtariyet vermekle beraber, akalliyetler vasıtasile parlâmento üzerine nafiz olmak istedikleri gibi, İngilterenin Hindistanda'ki malî ve iktısadî hâkimiyetini idame etmek istemişlerdir.

Bir taraftan Hint milliyetperverleri, diğer taraftan da İngiliz menafii arasındaki mücadele birçok şekillere girdikten ve birçok istihaleler geçirdikten sonra nihayet bir itilâf zemini bulunamadı ve konferans ta Mac Donald tarafından irat edilen bir nutukla dağıldı. Mac Donald bu nutkunda İngiliz hükûmetinin Hindistana muhtariyet vermek siyasetinde hiç bir tebeddül olmadığını, konferansı inkıtaa uğramış telâkki edemiyeceğini ve müzakeratın Hindistanda komisyonlar arasında devam edeceğini bildirdi.

Bundan sonra da hükûmetin bu siyasetini tebarüz ettirmek için İngiliz parlâmentosundan salâhiyet istedi. Hindistan meselesinin İngiliz parlâmentosuna intikali, İngiliz hükûmetinin zayıf taraflarını tebarüz ettirdi. Bu mesele etrafındaki hararetli münakaşalar, hükûmetin istinat ettiği kuvvetin ne kadar seyyal olduğunu gösterdi. Churchill hükûmete hücum etti. Başvekilin Hindistan hakkındaki sosyalist programını Muhafazakâr fırkasının kabul edemiyeceğini bildirdi. Churchill mükemmel bir politika tâbiyesile mil hükûmetin istinat ettiği Mu hafazakâr fırkayı Mac Donal aleyhine tahrik ediyordu.

Bunu anlıyan Muhafazakâr liderleri, derhal müdahale e tiler. Chamberlaine, ve Bal win Churchill'in maksadını a ladıklarını söylediler. Hindis tan meselesinin dahilî politik dedikodusu yapamıyacağı bildirdiler ve Mac Donald'ı teklifi İngiliz parlâmentosun da büyükçe bir ekseriyetle k bul edildi. Ancak Hindista meselesinin İngiliz parlâmen tosunda halli esas mesele halletmiyor. Çünkü ihtilâf İngilizler arasında değil, İngil lerle Hintliler arasında idi. B dava hâlâ olduğu yerde say yor.

* * *

Daima işittiğimiz sözdü Muharebeler yalnız silâhla maz. Filhakika İngiliz — Fr sız münasebatının bugünk şekline bakıp ta bu sözde mü demiç hakikati takdir etm mek mümkün değildir. İng tere ile Fransa müthiş

Kara Ali çetesinin idamları istend

Ekonomi

Sovyet Rusya ile ticaretimiz artıyor

Bir sene zarfında Türkiye ve Rusya onar milyon küsur liralık idhalât ve ihracat yaptılar

Sovyet ittihadının Türkiye Ticaret mümessilliğinden aldığımız malûmata nazaran Türk - Sovyet ticari münasebatı günden güne inkişaf eden bir cereyan takip etmektedir.

Malûmdur ki, Sovyet ittihadı Türkiye ile 929—30 senesi haricî ticaretini iki memleket arasında Temmuz 927 tarihinde aktedilmiş olan ticaret muahedesi esasatına tevfiken icra etmiştir. Bu muahedenin cari olduğu 1 temmuz 929 ile 1 temmuz 930 tarihi arasında Sovyetler Türkiyeye 10,230,477 Türk lirası kıymetinde muhtelif emtaa satmıştır.

Mezkûr sene zarfında Sovyet ittihadının Türkiyeye sattığı emtaanın esaslı maddeleri şunlardır:

Neft müstahsalâtı 73,509 ton 2,981,644 T. lirası, Lâstik 505,651 ton 683,753 T.lirası, Muhtelif şişeler 239,983 T. L., Toz şekeri 10.135,5 ton 1,037,629 T. L., kesme şeker 6,197,3 ton 770,781 T. L., Antrasit 3,442ton 56,688 T. L., Otomobil lâstiği 6,321 adet 50,865 T. L., muhtelif makineler 59,718 ve ilh. Yene ayni sene zarfında Sovyet ittihadı Türkiyeden 10,194,285 T. lirası kıymetinde hakiki Türk malı satın almıştır.

Satın alınan emtaanın esaslı maddeleri şunlardır:

İncir 1,646 ton 321,952 T. lirası, Üzüm 901 ton 187,082 T. lirası, Zeytin 657 ton 151,823 T. lirası, Portakal 160,547 sandık 545,635 T. lirası, Susam 579 ton 137,128 T. lirası, Zeytin yağı 238 ton 130,327 T. lirası, Pamuk 5,447 ton 3,085,785 T. lirası, Palâmut 13,361 ton 803,067 T. lirası, Palâmut Hulâsası 2,128 ton 501,493 T. lirası, Yapağı 252 ton 222,269 T. lirası, Badem 25 ton 25,527 T. lirası, Ham deri 351 ton 165,664 T. lirası, Kösele 50 ton 112,587 ve ilh.

Oda meclisi intihabı pazara!

Ticaret odası yeni meclis intihabı pazar günü yapılacaktır.

Yeni Oda meclisi sene başından itibaren faaliyete geçeceğinden intihapta istical edilmektedir.

İntihap pazar günü saat 11,5 tan saat 13,5 e kadar devam edecektir. Odanın ancak 60 müntehibi sanisi bulunduğundan bu müddet kâfi görülmektedir.

Gelecek seneki Oda meclisinde çok fazla tebeddül olmayacağı tahmin edilmektedir.

Ofis idare komitasında

İhracat ofisi idare komitesi dün bir içtima yapmış ve son vaziyetlerin ihracat eşyası üzerindeki tesirlerini tetkik etmiştir.

Yunanistanda yeni bir tedbir

Yunan hükûmeti kendisile ticaret mukavelesi aktetmemiş memleketlerin muvaredatına tatbik edilmek üzere azamî gümrük resminin on misline iblâğ edildiğine dair parlâmento ya bir kanun lâyihası vermişti.

Yunan hükûmeti bu kanun lâyihasını geri alarak bazı tadilâtla ide etmiştir.

Yunan hükûmetinin bu kanunu neşirden maksadı kendisile Ticaret muahedesi aktetmemiş memleketleri mukavele aktine sevk ve icbar etmektir.

Bu tedbir derhal tesirini göstermiş ve Brezilya hükûmeti telgrafla Yunanistana müracaat ederek, yeni ticaret muahedesi akti teklifinde bulunmuştur. Bu teklif kabul edilmiştir.

Camcılar ihtikâr mı yapacaklar?

Cam tacirleri Ticaret odasına çok calibi dikkat bir müracaatta bulunmuşlardır.

Cam tacirleri bu müracaatlarında gümrük idaresinin muamelâtı yavaş yürütmesinden dolayı camlarının mavnalarda ve deniz üstünde günlerce kalması ve kırılmaları yüzünden büyük zararlara uğradıklarını bildirmekte ve ilâve etmektedirler:

"Bu yüzden ettiğimiz zararları cam fiatlerine ilâve etmek mecburiyetinde kalacağız. Binaenaleyh cam fiatleri yükselecektir.,,

Amerikada yeni gümrük tarifesi

Amerika hükûmetinin yeni hazırladığı muaddel gümrük tarifesi yeni sene bidayetinden itibaren mevkii mer'iyete girecektir.

Ticaret odası bu tarife ile ihracat eşyamızın alâkadarlarını tetkik etmektedir.

Yunanistanda âlî iktisat meclisi

Yunan hükûmeti bir iktısat meclisi âlisi teşkili için parlâmentoya bir kanun lâyihası vermiştir. Bu meclisin vaktinde iktısadî hareket ve temayülleri bildirmesi temin edilecektir.

Holanda da idhalâtı tahdit etti

Holanda hükûmeti de kontenjan usulünü kabul etmiştir. Bu usul bir kânunusani 935 senesine kadar devam edecektir.

Oda ihracat emtiamızdan bu listeye dahil bulunup, bulunmadığını varsa ne gibi tesirler doğurabileceğini tetkik etmektedir.

Borsada yüksek sesle muamele başladı

Dün borsa komiserliğinin verdiği bir emirle kambiyo borsasında yeni bir şekilde yüksek sesle muamele yapılmağa başlanmıştır. Şimdiye kadar borsada muamele alıcı ile satıcı arasında veyalnız alâkadar memurun kontrolu altında yapılırdı. Halbuki kanunen muamelenin alıcı ile satıcı arasında yüksek sesle yapılması lâzım gelmekte idi. Dünden itibaren muamele bu şekilde başlamıştır.

Kambiyo Borsası

İsterlin	701,00	Kuron	16,02,00
Dolar	0,47,29,50	Şiling	4,00,00
Frank	12,06	Pezeta	5,74,03
Liret	9,25,00	Rayşmark	1.99,93
Frank B.	3,39,77	Zloti	4,22,00
Drahmi	36,48,00	Pengö	3,37,65
Frank İ.	2,42,37	Ley	80,11
Leva	67,94,00	Dinar	26,40.00
Florin	1,17,16	Çervoneç	

Borsa harici	Altın	955
	Mecidiye	70,75
	Banknot	242

Esham ve Tahvilâtın nevi

İstikrazı dahili	00,00
Düyunu muvahhide	00,00
İkramiyeli Demiryolları	0,00

Belediyede

Bir yıllık Neşredildi

Gelecek sene daha mükemmel bir şey olacak

Şehre ait 64 madde ve hâdiseye ait belediyenin vücude getirdiği istatistik yıllığının tabı bu ay içinde ikmal edilecektir. Yıllık türkçe ve fransızca olarak tabedilmiştir. 1 kânunusanide isttaistik alâkadarlara ve muhtelif belediyelere verilmiş olacaktır. Yıllık istatistikten İzmir belediyesine de gönderilecektir. İzmir İstanbuldan sonra ilk olarak gelecek sene bir yıllık istatistik vücude getirecektir. Yıllıkta şayanı dikkat malûmat vardır.

Yol parası kalmadı

Belediyenin 1931 bütçesindeki yol tamir ve inşaatı faslı olan 400 bin lira sarfedilmiş ve bitmiştir. Bu sene yapılması lâzım gelen bir çok yeni yollar gelecek seneye kalmıştır. 1931 tahsisatından mühim bir kısmı tamirata sarfedilmiştir. Gelecek sene bütçesine yeniden yol açılması için tasarruf dolayısile gene mühim mikdarda tahsisat konamayacaktır. Yalnız Mustafa Kemal Paşa caddesinin ikmaline çalışılacaktır.

Mahut izdivaç Hikâyesi

Ne nişanlının ismi Mad, ne de kendisi milyoner!

Bir kaç günden beri gazete sütunlarını dolduran milyoner İngiliz kadını ile Türk genci hikâyesi artık nihayet buldu. Biz dünkü nüshamızda bu maceranın iç yüzünü yazmıştık. Hikâyede nişanlı Rıza Tahsin Bey dün matbaamıza geldi ve bize şunları söyledi:

— Bir kaç günden beri gazetelerde ısrarlı bir inatla ben ve nişanlım mevzuu bahsoluyoruz. Bir defa Miss Mad diye yazılan isim nişanlımın hakikî ismi değildir. Ortada öyle yazıldığı gibi milyonlar da yoktur.

Anlaşılan gazeteler Rıza Tahsin Beyin ufak bir macerasına roman süsü verdiler.

İngilterenin haricî ticareti

LONDRA, 10 A.A. — İngiltere'nin haricî ticaretine dair neşredilen ihsaî malûmata göre Teşrinisani ayındeki idhalâtta teşrini evvele nisbetle 2,546,000 ve geçen senenin teşrinisani ayına nazaran da 3,819,000 liralık bir tezayüt vuku bulmuştur.

Mahkemelerde

Kara Ali ve arkadaşlarının idamları istendi

Müddeiumumi dünkü iddiasında maznunlardan dördünün de beraatini talep etti

Gebze ve Darıca havalisinde kendisine mensup adamlarla halka korku ve dehşet salan Kara Ali çetesinin muhakemesine dün ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Maznunlar mahkeme salonuna yedi jandarma muhafazası altında getirilmişlerdir.

Dünkü muhakemede iddia makamı maznunlar hakkındaki iddianamesini serdetmiştir. İddia makamını işgal eden muavin Cemil Bey:

— "Gebzede, bilhassa Darıca havalisinde Kara Ali çetesi namiyle anılan ve etrafa dehşet saçan bu çetenin icraatı 340 senesinden 930 senesine kadar bir fecayi silsilesi halinde devam etmiştir." diye söze başlıyarak, çetenin 930 teşrinievvelinin 11 inci günü Gölderede çoban Hasanın katlile meydana çıkarıldığını ve bütün efradıyla adalet huzuruna sevkedildiğini anlatmıştır.

Cemil Bey bundan sonra Kara Ali çetesinin silsilei fecayiinden bahsederek 340 senesi eylûlünün otuzuncu pazartesi günü evinden çıkıp tarlasına gitmekte olan Müminin Kara Alinin emriyle Koca Hüseyin, Hasan, Pala Hüseyin, Süleyman tarafından balta ile nasıl parçalandığını anlatmıştır.

İkinci cinayet

Cemil Bey çetenin ika ettiği katilleri anlatmıya devam ederek 929 senesi martının on beşinci günü İsmetin Halil ismindeki şahsın Kara Alinin hemşire zadesi Halilin nzına tecavüz ettiği bahanesile ve intikam almak maksadıyla Kara Alinin İsmetin Ahmedi öldürmeyi tasmim ettiğini ve katil filini ika için Hasan oğlu Ahmede emir verdiğini ve Hasan oğlu Ahmedin gece İsmetin Ahmedi öldürmek isterken İbrahim isminde bir bıçareyi öldürdüğünü zikretmiştir.

Üçüncü cinayet

Cemil Bey cinayet silsilesimi anlatmağa devam ederken hüviyeti meçhul bir zavallının da tarlasına giderken gene bu çete efradından Rüstemle Koca Hüseyin tarafından öldürüldüklerini de ilâve etmiştir.

Dördüncü cinayet

Bu katil vakalarını delâili cürmiyeleri ile anlâttıktan sonra, çetenin meydana çıkarılmasına vesile olan son cinayeti anlatmıştır. Cemil Bey bu feciayı naklederken Kara Ali ağanın memlekete mübadil olarak gelip Darıcada iskân edildiğini söylemiş, Kara Ali ağanın eski memleketindeki tegallûp ve tesallûtünü Darıcada da idame ettirmek istediğine işaret ederek son cinayetin garip sebebini anlatmıştır.

Cemil Beyin anlattığına göre, Darıcada belediye intihabatı esnasında Kara Ali ağa eşraftan Tahir Beyin oğlu İdris Beye kızmış ve her hiddeti kızdığı adamı öldürtmekle neticelenen Kara Ali ağa İdris Beyi de öldürmeğe karar vermiş ve icap eden leri de bu katli ikaa memur etmiştir. Bu cinayet tasmimini İdris Beyin çobanı kör Hasan duymuş ve efendisini tehlikeden haberdar etmiştir.

Kara Ali ağa Kör Hasanın bu tasmimi efendisine haber verdiğini öğrenince, bu sefer de Kör Hasana kızmış ve hemşire zadesi Halille Ahmede Kör Hasanı öldürmek için emir vermiştir.

930 senesi teşrinievvelinin 11 inci günü Halille Ahmet Kör Hasanı yanlarına alarak "köylerden bal alacağız" diye kasabadan iki buçuk saat mesafede Göldere denilen yere götürmüşler, orada kendileri Hasandan 10 adım geri kalmışlardır. Ahmet 10 adım geriden Hasana mavzerle bir kurşun atıp yere düşürmüş, Halil Hasanın bir kurşunla ölmediğini görünce mavzeri eline alıp katil filini itmam etmiştir.

Ceza talebi

Cemil Bey iddia makamından bu feciaları hikâye ettikten sonra, ceza taleplerine başlanmış, Kör Hasanın katlinden maznun Ahmet ve Halilin yaşları nazarı dikkata alınmak üzere Türk ceza kanununun 450 inci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkralarına göre,

İbrahimin katlinden maznun Ahmedin gene aynı maddenin ayni fıkralarına göre,

Müminin katlinden maznun Koca Hüseyinin gene ayni maddenin ayni fıkralarına göre tecziyesini istemiştir.

Kara Ali ağa hakkında da her üç katli hırs ve kinini tatmin etmek maksadiyle cinayetleri ika ettirdiğinden dolayı 64 üncü maddenin ikinci fıkrasının birinci kısmı nazarı dikkate alınarak 450 inci maddenin dördüncü ve beşinci fıkraları hükmünce ceza verilmesini istemiştir.

Bu maddelerin ihtiva ettiği ceza idam cezasıdır.

Cemil Bey koca Hüseyinin hüviyeti meçhul zatın katlinde fili katli ika ettiğine dair kanaati kanuniye hâsıl olmadığından bu cihetten beraetini, Pala Hüseyin, Hasan, Süleyman ile Rüstemin de katil fiillerinde feran, aslan iştirakleri hakkında delâili kanuniye tehassul etmediğinden beraetlerini istemiştir.

İddianamenin serdini müteakip makamı riyasetten müdafaa vekillerine müdafaalarını hazırlayıp hazırlamadıkları sorulmuş, "henüz hazırlamadık,, cevabı alınınca muhakeme gelecek salı gününe tehir edilmiştir.

Leh tayyarecisi dün Eskişehire gitti

Bir kaç gün evvel Türkiyenin tayyare müteahhitliğini almak için şehrimize gelen Leh tayyare grupu reisi ve Lehistan tayyare fabrikası müdürü mühendis M. Vitold dün beraberinde getirdiği tayyare ile Eskişehre hareket etmiştir. M. Vitold Eskişehirden Ankaraya giderek hükûmetle temasta bulunacaktır.

Vilâyette

Veraset Vergisi

Yanlış haber verenlerden nasıl alınacak?

Kendilerine mal intikal eden kimseler beyanname vermedikleri takdirde malmemurlarının intikal eden emval mikdarını vereseden soracakları gene kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yazılıdır. Bu fıkrayı takip eden 6 mcı fıkrada doğru malûmat vermeyenlerden yüzde yirmi ve hiç bir cevap vermeyenlerden yüzde elli ceza almacağı gösterilmektedir. Veraset vergisi binalarda varidatı gayri safiyeden yüzde yirmi tenzil olunduktan sonra alınacaktır.

Anadoluhisarı nahiye müdürü

Anadolu Hisarı nahiye müdürü Hüseyin Beye işten el çektirilmiştir.

Bu ne Biçim şey!

Büyük bir firma petrol kaçakçılığımı yapıyordu

Aldığımız malûmata nazaran, Gümrükler heyeti teftişiyesi büyük bir petrol kaçakçılığı meselesine vaz'ıyet etmişlerdir. Söylendiğine nazaran, şehrimizdeki büyük petrol firmalarından biri petrol idhalâtının tahdidi üzerine gayri meşru ve kaçak bir şekilde petrol tedarik etmektedir. Yapılan ihbar üzerine bu kumpanyanın bir motörünü Kuruçeşmede geçen çarşamba günü taharri etmişler ve neticede motörü temhir etmişlerdir. Verilen malûmata nazaran, motörde kaçak petrol bulunduğu için motörün kaptanı ve taifesi ile şirket memurini isticvap edilmişlerdir. Motörün bir haftadan beri mühürlü olduğu anlaşılmaktadır.

İki vapur Karaya oturdu

Dün limana gelen malûmata nazaran, biri Marmara ve biri Karadenizde iki vapur karaya oturmuştur. Kırzade Şevki Beye ait İstanbul vapuru kömür yüklü olduğu halde İzmire giderken Şarköy ile Gelibolu arasında karaya oturmuştur. Buna sebep sisin fazla olmasıdır. Muammer Beye ait Bebek vapuru da karayel fırtınası tesirile Ayancık civarında karaya oturmuştur. Alemdar vapuru kurtarmaya gitmiştir.

Sivil tayyarecilik

Sivil tayyarecilerimizden Vecihi Bey yarın saat 17 de Halkevi binasında "Sivil tayyarecilik ve tekâmülü,, mevzulu bir konferans verecektir .

Maarifte

Mühendis Talebesi

Dün senelik kongrelerini aktettiler

Dün saat 14 te Beyoğlu F. merkezinde Mühendis mektebi talebe cemiyeti senelik kongresini aktetmiştir. Evvelâ bık heyeti idare azasından Ahmet Bey tarafmdan heyeti idare raporu okundu. Bunu müteben teftiş heyeti raporu oldu. Cemiyet azası sıra ile kalarak raporların bazı maddelerini tenkit ettiler ve heyetidareden bu maddeler hakkında tafsilât istediler. Sabık heyet idare sorulan sualleri tekeffür ker izah ettiler. Bunu takip yeni heyeti idarenin müzakere programı hazırlandı. Bundan sonra yeni heyeti idare intihabı yapıldı ve aza tarafından yeni heyeti idareye muvafakıyetli çalışmalar temenni dilerek kongreye nihayet verdi.

Öldü mü Öldürüldü mü

Ergene suyunda bulunan ceset için tahkikat yapılıyor

Sırp tebeasından Mişel Efendi isminde bir zat bundan birbuçuk ay kadar evvel İstanbulda bulunan Türk tabiiyetindeki hemşiresi mühtediye Zeliha Hanımla kezalik mühtedi kardeşi Vedat Efendiyi ziyarete gelirken Uzunköprüde trenden indiği ve kaybolduğu işidilmiştir. Bunu öteden beri ailesi ve hükûmet aramakta idi. Bu defer Edirne vilâyetinden gelen malûmatta bir hafta evvel şahsın Ergene nehrinde bir çuvala sarılı olduğu halde suda bulunduğu bildirilmiştir. Mes'ele hallî cümhuriyet müddeiumumisi vaz'ıyet etmiştir. Şimdiye kadar aldığımıza göre Mişel Efendinin buradaki akrabasından şahsî noktadan müteveffanın bir cürüm neticesi mi vefat etmesinden şüphe ettiğinden müddeiumumiliyeye müracaata karar vermiştir.

Piyango bugün Çekiliyor

Tayyare piyangosunun 1 inci tertip beşinci keşidesi bugün saat 13,30 da Darülfünun konferans salonunda çekilecektir.

C. H. F. kongreler

C. H. Fırkası Kumkapı mıntıkayesi dün senelik içtimaını yapmış ve yeni idare heyeti intihap olunmuştur.

---

gümrük muharebesine girişmiş bulunuyorlar. İngiltere'nin damping'e karşı tedbir olmak bahanesile bir takım mamûl ve yarı mamûl eşya hakkında % 50 gümrük tarifesi tatbik etmeğe başladığı malûmdur. Bilâhara bu, lüks meyva ve turfanda sebzeye de teşmil edildi. Fransızlara göre, İngilizler listeyi tanzim ederken, başlıca Fransayı zarara sokmağı istihdaf etmişlerdir.

Fransızlar buna daha açık mukabelede bulundular. Doğrudan doğruya İngiltere'den gelen mühim bir kısım mevat üzerine ve bilhassa kömür gibi İngiliz haricî ticaretinin can damarı olan madde üzerine şimdiki tarifeye zam olmak üzere % 15 gümrük resmi koydular. Bundan sonra İngilizlerle Fransızlar arasında bir mücadele başladı ki, İngiliz — Fransız münasebatının, 1904 senesinde maruf itilâf aktedildiği zamandan beri tarihini takip

Resmî notalarla, nazırlar tarafından gazetelere yapılan beyannamelerle, telsiz marifetile yapılan hitaplarla İngiliz — Fransız ihtilâfı alevlendirilmektedir.

Bir itilâf zemini aramak için ilk teklifte bulunan Fransa olmuştur. Fakat İngilizler buna yaklaşmamaktadırlar. Sebep olarak da Kanada'da kâin Ottava şehrinde toplanacak olan imparatorluk konferansına elleri bağlı olarak gitmek istememeği ileri sürüyorlar. Filhakika bu konferans İngiltere için hayli ehemmiyetli olacaktır. Çünkü İngiltere himaye usulünü kabul ettikten ve dominiyonlarile münasebatını Westminster kanunile tesbit ettikten sonra şimdi bu dominiyonlarla ticaret mukaveleleri aktedecektir. Bu ticaret mukaveleleri hangi esas üzerine aktedilecek? Dominiyonlar ecnebî devlet gibi muamele mi görecek? Yoksa bunlarla İngil

nat edecek? Bu, tabiî dominiyonlarla İngiltere arasında yapılacak pazarlığa bağlıdır. Fakat İngiltere imparatorluk konferansına elleri bağlı olarak gitmek istemiyor. Bunun için Fransa ile de anlaşmak istemeyiştir. Ve eğer muvakkat bir mütareke yapılmazsa, dominiyonlarla anlaşıncaya kadar, Fransız — İngiliz gümrük harbi de devam edecektir.

* * *

Almanya, Hoover moratoriumu hitam bulduktan sonra tamirat bedelini tediye edemiyeceğini ileri sürerek, Young plânı çerçevesi içinde malî vaziyetinin tetkikini talep etmişti. Almanya'nın bu talebi üzerine Basle'deki maliye mütehassıslarının konferansı toplanmıştır. Konferansın müzakeratı etrafında bize akseden haberler, Fransa'nın, geçen hafta Başvekil Laval tarafından Fransız meclisinde izah edilen siyasetten ayrılmak niyetinde olmadığı

1 — Tamirat bedelinin tediyesi, diğer hususî borçların tediyesine tekaddüm etmektedir.

2 — Tamirat bedelinin, tediyesi şarta tâbi olmıyan kısmının Almanya tarafından mutlaka tediye edilmesi lâzımdır.

3 — Tediyesi şarta tâbi olan kısma gelince; eğer Amerika Fransa'dan alacaklı olduğu paradan vazgeçerse, Fransa da Amerika'nın vazgeçtiği miktar kadar Almanya'ya müsaadekârlıkta bulunabilir.

Görülüyor ki Fransa tamirat borcunun tediyesinde Almanya'ya bir santim müsaadekârlıkta bulunmuyor. Şarta tâbi olmıyan muflaka tediye edilmeli. Şarta tâbi olan için de Almanya'ya fedakârlık yapılmak isteniyorsa, bu fedakârlığı, Fransa değil Amerika yapmalıdır.

Amerika, son Hoover - Laval mülâkatından sonra, Fran-

müzakeratın cereyanına karışmıyor. Ancak hatırlardadır ki, Fransa'nın Almanya'ya karşı serbestisi de bir hudutla mukayyet idi: Almanya'yı iflâs ettirmemek yani hususî borçlarını tediye edemiyecek bir hale getirmemek şartile. Halbuki Fransızların noktai nazarları kabul edilecek olursa, İngiltere'nin ve Amerika'nın alacağı olan hususî borçları tediye etmek şöyle dursun, yukarıda izah ettiğimiz gibi, büyük kısmı Fransa'ya ait olan tamirat borcunun şarta gayrıtâbi borcu tediye edebilmek için Amerika'nın malî fedakârlıkta bulunması lâzımdır. Yani dolayısile Fransa'nın Almanyadan alacaklarını Amerikanın tediye etmesi lâzımdır ki, 4 milyar dolardan fazla bütçe açığı olduğu anlaşılan Amerika'nın buna razı olmıyacağı aşikârdır. Maamafih mesele henüz resmen bir Amerika, Fransa ve İngiltere meselesi olmamış-

Basle'de müzakerat bu şekil de devam ederken, Almanya'da da vaziyet tahammülfersa bir hale geldi. Bir taraftan Hitler ayaklandı. Esasen bu Alman faşisttinin siyasî kuvveti de Almanya hakkında Fransa tarafından tatbik edilen tazyik siyaseti ile mütenasip olarak artmakta veya eksilmektedir. Geçen hafta Hesse de Hitleristler iktidara geçince takip edilecek hareket plânı hakkında bir vesika ele geçmişti. Hitler bunun kendi malûmatı altında yapıldığını inkâr etti. Maamafih bazı Alman gazeteleri bile faşist reisine şu sözlerini hatırlatıyorlar:

— Benim arzum olmaksızın fırka dahilinde hiç bir şey yapılamaz. Hele malûmatım olmaksızın hiç ve asla bir şey olamaz.

Hitler bu vesika ile alâkasını inkâr etmekle beraber, Londra'ya bir mümessil gönderdi. Kendisi de Roma'ya

say muahedesinden bir ç
bile baki kaldıkça Avrupa
salâh bulamıyacağını söyl
Fakat Almanya'nın hu
borçlarını tediye edeceğin
ilâve etti ki, bu İngiltere v
merikayı kazanmak için
bir tabiyedir.

Başvekil Brüning, Hitle
cevap vermekle beraber,
düncü müzayika beyannam
ni de neşretmiştir. Başve
bu beyanname ile Alman m
tini daha ağır fedakrlıklara
lanmağa davet ediyor. Ma
lar tenzil edilecek: Ücretle
necek. Hülâsa bütün manz
Almanya'nın mühim hâdise
arifesinde olduğunu gös
mektedir. Almanlar çok di
line alışmış bir millettir. H
meşhur sözdür: Almany
ihtilâl olmaz, derler. Çü
polis menetmiştir. Fakat
ba Almanya'da artık polis m
nuiyetinin müessir olamıy
ğı hudut geçilmek üzere d
midir?

Milliyet

Asrın umdesi «Milliyet» tir.

11 K.EVVEL 1931

İDAREHANE — Ankara caddesi No: 100 Telgraf adresi: Milliyet, İstanbul.

Telefon numaraları:
24310 — 24319 — 24318

ABONE ÜCRETLERİ

G	Türkiye için	Hariç için
3 aylığı	400 kuruş	800 kuruş
6 „	750 „	1400 „
12 „	1400 „	2700 „

Gelen evrak geri verilmez

Müddeti geçen nushalar 10 kuruş tur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir.

Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Bugünkü hava

Yeşilköy askerî rasat merkezinden aldığımız malûmata nazaran bugün hava, bulutlu ve hafif yağmurludur. Rüzgâr mütahavvil ve kuvvetli esecektir. Dün tazyiki nesimî 763 milimetre azamî suhunet 12, asgarî 8 derece idi.

FELEK

İzmirde Erkekler birliğine

Arkadaşlar!

Gazetelerden birinde bir haber okudum. İzmirde bir Erkekler birliği teşekkül etmiş. Henüz bunun doğru olup olmadığını tahkik edemedim. Fakat doğru imiş gibi hareket etmeye ve şu mektubu size yazmaya karar verdim. Bundan bir gün evvelki (Milliyet) te ben Kadınlar Birliğinin lüzumsuzluğu nu iddia ederken "Bakınız, Erkekler Birliği var mı?„ sualini sormuştum. Beni tekzip ve mahçup ettiniz! Haklarımı müdafaaya tek başına kuvvetleri kâfi gelmeyenler birlik teşkil ederler. Erkekler böyle bir acze mi düştüler? Kadınlara karşı zayıf mı kaldılar?. Ne lüzumu var efendim, birliğin ne lüzumu var?... Bir tek erkek bütün dünya kadınlarına karşı erkeklerin hakkını müdafaaya kâfidir. Böyle bir likler teşkil etmek, cemiyetler yapmak, cinsî hasmımız olan kadınlara fazla paye vermektir... Ne oluyorsunuz yahu! Yüreklerinizi pek, ağızlarınızı pek ve ellerinizi pek tutun kâfidir.. Rica ederim, Erkekler birliğini derhal feshediniz... Böyle bir birlik Kadınlar Birliğinin kuvvetlenmesine sebep olur...

Borsada yağcılık!.

Ticaret odası nebatî yağlarla sabunun ve peynirin ticaret borsasına sokulmasına karar vermiş... Bir taraftan ticaretimizi asrî şekle sokmaya çalışırken öbür taraftan satışlarımızı panayır usulü başı boş bırakmak tabiî doğru değildi. Fakat bu karar bir taraftan tüccarı kızdırmış... Diyorlarmış ki:

— Borsada yağcı kim var?.. Gösterin bize!..

Borsa heyetinden birile bu işi görüştüm. Bana dedi ki;

— Efendim! Biz suya sabuna dokunmak niyetinde değildik. Fakat oda bu kararı verdi. Ne yapalım... Şimdi artık yağcılığı öğreneceğiz... Sabunculuğu da... Hele peynirin borsaya girmesi işimizi çok güçleştirecek. Malûm ya! Lâf ile peynir gemisi yürümez!..

Adalarda elektrik!.

Asıtánei aliyeden11 mili bahrî mesafede kâin adalardan iki tanesine elektrik cereyanı verilerek oralar sekenesinin gözleri nurlandı.. Bu münasebetle iki gün evvel, Büyükadada bir resmi küşat, daha doğrusu resmi ikad yapıldı. Elektrik şirketi müdürü M. Hansens ile İstanbul valisi nutuklar söylediler. Hattâ Vali Bey bu münasebetle söylediği sözler arasında.

— İstanbulun en bahtiyar adamı benim!.. dedi..

Allah bahtiyarlığını arttırsın. Onda gözümüz yok! Lâkin mütehassıslar duymasınlar, bekârlık vergisi gibi bir de bahtiyarlık vergisi projesi hazırlarlar..

Benim nazarı dikkatimi celbeden nokta şudur: 1931 senesi sonlarında medenî dünyanın şehirlerinden birinin bir çok mahallelerinde olduğu gibi bir semtinde de elektrik yokmuş. Buraya elektrik vermişler.. Elektrik, su, gaz.. Bunlar insan yaşayan yerlerin en mübrem hacetleri... Bu elektrik verilirken 60 milyonluk bir şirketin müdirile 700 bin nüfuslu şehrin valisi nutuklar irat ediyorlar. Ve kendilerini bundan dolayı bahtiyar addediyorlar. İşte gıpta edilecek, hayret edilecek şey budur. Geçenlerde Kasımpaşa taraflarında da bir kaç sokağa elektrik lâmbası konmuş ve ten virat yaptırılmıştı.. O zaman M. Hansensin ve Vali Beyfendinin nutuk irat ettiklerini hatırlamıyorum... Üsküdar gibi 70 bin nüfuslu bir semtin yüzde doksan mahallelerinde elektrik yok!..

Acaba oralara da elektrik gelirse makamı vilâyetin bahtiyarlığı ne derecelere varacak ve acaba M. Hansens Cenapları neler söyleyecekler?..

FELEK

İRTİHAL

Adana Tütün İnhisarı Fabrikası murakıbı Abdullah Beyin pederi tetkiki muhasebat müdürlüğünden mütekait ve esbak Seyrisefain muhasebecilerinden Tevfik Bey hulûlü eceli mev'udile Kadıköyünde Yoğurtçuda kâin hanelerinde irtihali dari naim ile Karaca Ahmet mezarlığına defnedilmiştir. Mevlâ rahmet eyleye.

Muayenehane nakli

Dr. Celâl Tevfik

Frengi ve idrar yolu hastalıkları mütehassısı: Sirkeci, Muradiye caddesi No. 35

Sa. 14 - 18

ZAYİ — İstanbul İthalât Gümrüğünden almış olduğum 80943 No 13 Eylûl 931 tarihli mahsup makpuzunu zayi ettim. Yenisini çıkaracağımdan hükmü yoktur. Muharrem Sadık, İstanbul Taşçılar Düğmeci Han No 2.

Bir Amerikalı müverrihe göre

Tarihte yedi büyük hata yapılmış!

[Bu yazıyı yazan Amerikanın maruf müverrihlerinden M. Hendrik Van Loon'dur. Cornell darülfünununda müderristir. "Beşeriyetin tarihi" ve "Colomb'dan Coolidge'e kadar" isimli iki kitabı ile Amerikada şöhret kazanmıştır.]

— New Yorkta çıkan THE FORUM dan —

Ben, bertaraf edilmesi kabil ve faillerine gayrikabili tamir fenalıkları dokunan kaba hatalara "gaf„ derim. Ben bu, gafları maziden gelişi güzel toplamış değilim. Fakat son üç bin sene içinde hâdisatın cereyanında kat'î neticeler vermiş, iktısadî, fikrî ve içtimaî hayatta müessir olmuş hatalardan bahsedeceğim.

Abraham Linoln

Biz Amerikalıları en ziyade alâkadar eden gaf Abraham Lincoln öldürüldüğü zaman, makamatı aidesinin gösterdiği acizdir. Çünkü o tarihte milletin her zamandan ziyade bu devlet adamının hizmetlerine ihtiyacı vardı. Amerikanın teşekküründen beri irtikâp edilmiş en korkunç ve ayını zamanda çok pahalıya mal olmuş hata budur. 14 nisan 1865 te Lincoln, yorgunluğunu bir parça unutmak için Vaşingtondaki Fords tiyatrosuna gitti. Amerikan zabıtası dört sene süren vahşiyane dahili muharebeleri hatırlayarak, dünyanın ancak harp yerlerinde kendini gösterebilen mutaassıplarla dolu olduğunu bilmeli idi. Bu adamlar harp yeri kalmayınca, gayelerine varmak için pek tabiî olarak başka vasıtalara müracaat edeceklerdi. Halbuki zabıta en küçük tedbiri bile almadı ve Lincoln'ün katlinde kendini mes'ul bir mevkide bıraktı. Lincoln ölünce şimal ve cenup hükûmetleri arasında müsalemetkârane münasebatın tahakkuku bir nesil gecikti.

Lenine

Modern tarihte en büyük gaf, Rusya bolşeviklerin eline düşmeden, Almanya ile müsalâha yapmayan itilâf devletlerine aittir. Leninin Rusya ya avdetini Almanların teshil etmiş olduğu, henüz sarahatle taayyün etmiş değildir. Fakat bunun böyle olduğu doğru olabilir. Zaten Almanlar bunu böyle yapmamış olsalardı, güzel bir fırsatı ellerinden kaçırmış olurlardı. Almanların istedikleri bir kaç sokak muharebesi ile Çarlığı çürütmekti, yoksa bolşeviklerle komşu olmak değil! Alman hükûmeti, bu işte büyük kozu oynadığını pekâlâ biliyordu. Alman Hariciye müsteşarı M. Kuhlmann İsviçre ve Felemenğin delâleti ile itilâf devletlerine müracaat ederek, çok geç kalmadan makul bir sulh yapılmasını teklif etti. Almanya Fransızların millî hassasiyetini tatmin edecek fedakârlıklara da hazır bulunuyordu. Alsas Loreni verecekti. Fakat itilâf devletleri o tarihte henüz "Cihan İnkılâbı„ ından korkmuyorlardı. Bir sene sonra Almanya mağlûp edildi. Fakat iki sene sonra bütün dünya mağlûp oldu. Bugün Bolşevikler hâlâ Moskovada hâkimdirler ve bütün hiristiyanlık âlemi ümitsizlikten kıvranıyor ve işlerin burava kadar yürümesine sebebiyet verildiği için kendi kendini sarsıntıya maruz bırakıyor.

Kudüs

Bir büyük gaf ta milâdın 76 ıncı senesinde Titus tarafından irtikâp edilmiştir. Bu adam, Kudüsü hâk ile yeksan ederek, Yahudilerin bütün dünyaya yayılmalarına sebebiyet verdi. Bunu yaparken de, hıristiyanlığın tevessüünü kolaylaştırdı. Bu suretle de Roma düştü. Yahudileri biltecrübe bilen Romalılar -çünkü asırlarca onlarla münasebette idiler- Yahudileri din ve milliyetperestlik bahsinde silâhsız bırakmak için bir tek çare olduğunu anlamalı idiler. Bu çare de Yahudileri yerlerinde rahat bırakmaktı. Romalılar Yahudileri Filistin de toplu bırakıp, imperatorluğu teşkil eden milletleri selâmette tutacak yerde, bu mutaassıp ırkın dahili işlerine karştlar, payitahtlarını perişan ettiler ve hepsini de imperatorluğun muhtelif istikametlerine hicrete mecbur bıraktılar. O zamandan itibaren Yahudiler dünyanın her köşesinde koloniler kurdular.

Muhammet

Bir büyük gaf ta Yahudilerin Hazreti Muhammetle teşriki mesai etmek istememeleridir.Bu suretleYahudi dininin dünya dini olması fırsatını ellerinden kaçırdılar. Başlangıçta Hazreti Muhammet Medinede idi. Medine ise o tarihte canlı bir ticaret şehri idi ve bu şehirde mühim bir Yahudi kolonisi vardı. O vakte kadar büyük bir muvaffakıyet gösterememiş olan Hazreti Muhammet, Medinedeki Yahudilere büyük bir teklifte bulundu:

— Biz Musanın dinini kabul edeceğiz, dedi, fakat bir az tadilât yaparak..

Yahudiler pek inanmadılar ve hahamlar Hazreti Muhammedi Talmud üzerinden imtihana çektiler. Cevval ve iş adamı olan müstakbel peygamber Talmud'un inceliklerini pek o kadar bilmiyordu. Bunun üzerine Yahudiler Muhammedden yüz çevirdiler ve kendisine:

"Sahte Peygamber„ dediler. Çok geçmeden Muhammet Medineye hâkim kesildi ve Yahudilerin askerliği beceremediklerini görünce, düşmanlarına karşı nasıl hareket ediyorsa, Yahudilere karşı da öyle hareket etti, yani hepsini ezdi, bitirdi. Eğer Yahudiler Hazreti Muhammedin teklifini kabul etselerdi, bugün Asyanın büyük bir kısmında ve şimali Afrika da müslümanlık yerine, Yahudi dini hüküm sürecekti.

Bizans

Avrupanın hıristiyan hükûmetleri Bizansı kendi halinde bırakarak, Türkleri Avrupaya sokmakla en büyük hatayı irtikâp ettiler. On beşinci asrın nısfında Bizans Avrupaya girmek için Asyalıların bir kapısı oldu. Türkler ileri hareketlerinde İstanbulu tehdit etmişlerdi. O zaman Bizanslılar garpli kardeşlerinden imdat istediler. Fakat garpli kardeşler aldırış etmeyince,İkinci Muhammedin sürüleri (müverrih vahşi sürüler diyor) 1453 de İstanbulu zapptettiler. Avrupa asırlarca bu imansızlığın neticelerini çekti.

Vatikan

Altıncı gaf Luther'le uzlaşmağı reddeden katolik kilisesinindir. 1511 de şimali Avrupada bir küçük ilâhiyat fakültesinde bir hoca yeni şekilde dinî tedrisatta bulunmağa başladı ve bir çok Alman köylülerini kendine bendetti. Fakat kilise buna ehemmiyet vermedi. Bir kaç sene sonra bu hoca kiliseye karşı teşkilâtlı mukavemet gösterince, Vatikan bu hocayı yola getirmek için, bazı taleplerini nazarı dikkate alacaktı. Öyle yapmadı. Yapmayınca da kilisenin mühim bir uzvu kendisinden ayrıldı ve artık bu uzuv bir daha da birleşemez.

Müstemlekeler

Son gaf ta büyük babalarımızındır. Bunlar müstemlekâttaki zencilere okuyup yazmak öğrettiler. Üç yüz sene için yavaş yavaş iptidai memleketleri istilâ ve yağma ederek, buradaki nüfusu esir gibi kullanmak kâfi iken, bunlara ilim öğrettiler. Halbuki onlar yeni bir şey öğrenmeğe hiç te arzukeş değillerdi.

Bunun üzerine sarı, siyah ve tunç renkli adamlarda yeni şeyler öğrenmek arzusu hâsıl oldu. Ondan sonra işler değişti. Şu satırları yazarken, Avrupalılar bütün müstemlekelerinde ric'at halindedirler. Çini kaybettiler, Mısırı kaybettiler. Hindistanı ve bütün Afrikayı da kaybetmek üzeredirler. Beyazların en büyük hatası alfabedir.

Komşu memleketler

Suriyede İntihabat

Vataniler arasında tefrika çıktı

Suriyeden Adana gazetelerine bildiriliyor Suriyedeki son vaziyet hakkındaki tefsirler devam ediyor.

Hükûmetin intihabata müdahale etmiyeceği hakkındaki fikirler gittikçe kuvvetlenmektedir. Vatanî fırkası geçen hafta Şamda bir günde üç defa toplanmış ve hiç bir karar vermeden dağılmıştır.

Bu toplanışlar hakkında harice bir şey haber verilmemekle beraber aldığım malumata göre Vataniler arasında iki fikrin tebellür ettiği ve fırkanın ikiye ayrılmak ihtimali olduğu anlaşılmaktadır.

Bu ayrılık müfritler ve mutedillerin namile iki cenah halinde telâkki olunabilir, Müfritler [İbrahim Henano] nun etrafında toplanan azalardır ki:

Her ne olursa olsun Fransızlara karşı mukavemet ve muhalefette devam etmek ve Suriye kat'i istiklâl ve milli idareye nail oluncaya kadar bu mücadeleye devam prensibini ileri sürmektedirler.

Mutediller, fırkanın umumî reisi (Haşimülinas) ın etrafında ve Fransızlarla uyuşarak Suriye'ye artık bir istikrar ve sükûn temin etmek istiyenlerdir. Son partinin daha kuvvetli olduğu anlaşılmaktadır. Fırka içinde bazı mutavassıtlar iki grupun noktai nazarlarını birleştirmek ve fırkayı teşttüte düşürerek zayıflatmaktan kurtarmak için çalışıyorlar.

Eğer bu teşebbüste muvaffak olunmazsa İbrahim Henanonun ayrı bir grup halinde fırkadan ayrılması muhtemel görülmektedir.

Suriye intihabında Antakyalılar

Antakyadan Adana gazetelerine yazılıyor: Son siyasî vaziyet İskenderum ve Antakya da şayanı dikkat bir hasasiyet uyandırmıştır.

Antakya sancağının bir ahtle muhafazasına yemin edilen istiklâlini muhafaza ve müdafaa etmek üzre halk kendi arasından kendini temsil edecek ve Fransızlara alet olmiyacak genç ve azimkâr ürk meb'usları, intihap etmeğe katiyen karar vermiştir.

Halk şimdiye kadar intihap edilen ve senelerden beri Fransızlara alet olan eşraf meb'usları seçmememeğe yemin etmiştir. Bunun için eşraf efendiler arasında dehşetli bir telâş baş göstermiştir. Bu hal ayrıca Fransızları da düşündürmektedir. İntihap mücadelesinin çok hararetli olacağı şüphesizdir.

Abdülkadir Kemalinin gazetesi

Halep'te "Vakıt„ ismindeki paçavrayı tek bir sahife olarak çıkaran Abdülkadir Kemalî bu teşebbüste de muvaffak olamamış ve gazetesini kimseye okutturamamıştır.

Türkiye hakkında yazdığı makaleler saçmalarla doludur. Gazetesini Antakya da sattırmak için bir bayi aramış, fakat kimseyi bulamamıştır.

En nihayet Antakya'da bulunan arkadaşlarından birisine bir mikdar gazete göndermiş ve ancak beş tane sattırabilmiştir. Bu gidişle bu gazetenin de yakında kapanacağı muhakkaktır.

Kendi aleyhinde neşriyatta bulunduğundan şehrimizde münteşir "Yeni Gün„ gazetesi aleyhine dava ikame edeceğini söylemişsede galiba buna cesaret edememiştir.

Mahkemei Asliye İkinci Ticaret dairesinden: Fret Herdeğer ve Kirkor Muhbiryan şirketi tarafından dairei icraya müracaatla alacaklılara karşı teklif ve akit eylediği kongordatonun tasdiki 16-12-931 çarşamba günü saat 13.30 on üç buçukta muallak olduğu alâkadaranca malûm olmak üzere ilân olunur.

SİNEMALAR

Bugünkü Cuma

Melek ve Elhamra

sinemalarında

Senenin muazzam ve fevkalâde muvaffakiyeti

Istanbul sokaklarında

Türkçe sözlü ve şarkılı mükemmel filmi devam ediyor.

Seans saatleri: MELEK: 1, 3, 5, 7 saat 11 de tenzilâtlı matine.

ELHAMRA: 12,30 — 2,30 — 4,30 — 6,30 saat 10,30 da tenzilâtlı matine .

Çok güldürücü mevzu — Çoşkun aşk, — Hayretbahş Boks müsaraaları — İşte dün akşamdanberi

ASRİ SİNEMADA

WİLLİAM HAİNES — JOAN CRAW FORD ve KARL DANE

gibi üç büyük san'atkâr tarafından temsil edilen

BOKSÖRLER KIRALİ

filminde görülen başlıca vak'alar bunlardır.

Bu mükemmel eseri bütün İstanbul halkı her halde gidip görmelidir.

Gece: Meşhur İspanyol mugannisi

URİBARRİ

ile Eksantrik hokkabazlar JESSY ve HAVEL

İstanbul İkinci İcra Memurluğundan: Bir borçtan dolayi mahcuz ve satılması mükarrer Tezgâh Bankosu üzerinde Elektro Motör takımıle birlikte 15-12-931 tarihine müsadif Salı günü saat 10, 11 de Galatada Kalafat yerinde 77 numarada satılacağından talip olanların 931-589 dosya numarasını hâmilen mahallinde hazır bulunacak memura müracaatları ilân olunur.

İstanbul 5 inci İcrasından: Mahcuz ve furuhtu mukarrer büfe, ayna, kanape, takımı çini soba ve saire 13-12-931 tarihine müsadif pazar günü İstiklâl caddesinde Mulenruj karşısında 69 No. lu apartımanın ikinci katında satılacağında talip olanların yevm mezkûrde mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur.

DEVREDİLECEK İHTİRA BERATI

Muzaaf nitrat dü kalsiyüm imaline ait ıslahat" hakkında olan bir ihtira beratı talebi için İstanbul Vilâyeti celilesine 26 Kânunuevvel 1929 tarihinde takdim olunup 23605 numara ile mukayyet müracaat üzerindeki hukuk bu kere ferağ veyahut icara verileceğinden mezkûr ihtirayi satın almak veyahut isticar etmek arzusunda bulunan zevatın İstanbul Bahçekapı Taş Han No 43-48 de mukim vekili H. W. İstok Efendiye müracaatları.

ZAYİ — 1551 numerolu otomobil plâkası zayi olmuştur. Yenisi alınacağından hükmü yoktur. Kocataş suyu deposu.

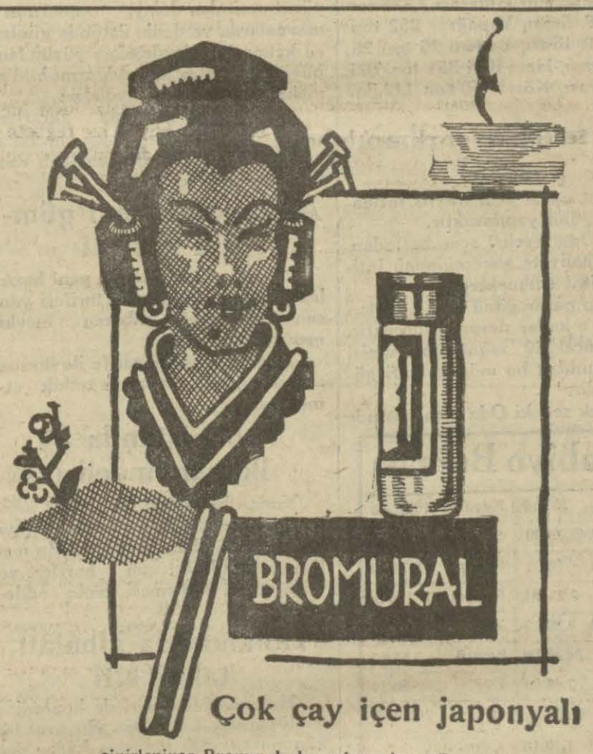

Çok çay içen japonyalı

sinirlenince Bromural alır, rahat eder, tatlı uyku uyur. Bu ilaç zararsız yegâne müsekkindir.

(Ludwigshafen a. Rh., Almanya) Knoll A.-G. Kumpanyasının Bromural'ı çeyrek asırdanberi halkın aradığı ve heryerde muhtaç olduğu bir ilaçtır. 10 ve 20 komprimelik tüpler içerisindedir.

Milliyet'in Edebî Romanı: 104

BAŞI DÖNÜKLER

İbrahim NECMİ

— Öyle mi?

Deyişi bu zannını kırıyordu.

— Nasıl öyle mi? Bu haber piyasayı alt üst edecek.

— Ne yapalım?

— Bu defa haberi tam yerinden aldım. Bedri Suat bugün işin biteceğini söyledi.

— Bedri Suat? Şu Yazıcı Zadenin başkâtibi ha?

Ahmet Nebilin sesinde derin bir kinin gümürdeyişi vardı. Refik Cemal hayretle baktı:

— Evet. Tanıyor musun?

— Bir defa gördüm. Demek o söyledi ha?

— Evet. Sevincinden de eteklerî zil çalıyordu.

— Çalıştığı ticarethanenin iflâsına seviniyor mu?

oğlu hindir. Zaten Yazıcı Zade ticarethanesini asıl çeviren o idi. Hiç şüphe yok ki bu iflâsta da en kârlı o çıkacak.

— Cezası yok mu bunun?

— Ceza mı? Adam sen de! Meydana çıkar mı hiç böyle şeyler ki cezası verilsin?

— Yazıcızade haber vermez mi?

— Yazıcı zade mi? Onun haberi bile olmaz. Bedri Suat ona yine en felâketli dakikasın da bile sadık kalmış bir kâtip görünür.

— Nihat İlhami?

— Bırak şu zevzeği! Zaten ona ticaretten, şirketten anlıyacak göz yoktur. O rakı içsin, poker oynasın, kadınlarla eğlensin de isterse dünya batsın! Yazıcı zade karısile Muhmüdür yaptırmıştı. Eminim ki Nihat İlhami daha vaziyetin tehlikesini bile tamam anlıyamamıştır.

— Şirket te iflâs edecek mi?

— Çaresiz. Zaten şirketin büyük sermayesi Yazıcı Zadenindi. Diğer hissedarlar içinde ortaya para koyup şirketi tutacak kimse yoktur.

Ahmet Nebil, yorgun yorgun başını eğdi. Kalemin ucile kâğıdın üzerine çizgiler çizerek sustu. Refik Cemal, odanın içinde dolaşıyor, arada pencereden bakıyordu.

— Hah! Patron da geliyor.

Ahmet Nebil, tekrar başını kaldırdı. Gözlerinin hiç parıltısı kalmamıştı. Bir endişe bulutu bakışlarını örtüyordu.

— Ya!

Dedi.

Refik Cemal, endişe içinde, arkadaşına baktı:

— Nen var, kuzum Nebil? Çok bitkin görünüyorsun

— Bilmem. Öyle bir takatsızlık..

— Gidip rahat et. Ben senin işini yaparım.

— Mersi kardeşim, ama nereye gideyim?

— Nereye olacak? Evine, yahu..

Ahmet Nebil cevap vermedi. İçini çekti.

Reşit Beyin girişi, sözün devamına mahal bırakmadı. Ahmet Nebil hürmetle ayağa kalktı.

Başmuharrir paltosunu hademeye vererek delikanlıların ellerini sıktı:

— Bonjur, Nebil Bey. Bonjur Refik Bey.

İki genç, patronlarını selâmladılar. Refik Cemalin söze başlaması, Ahmet Nebille bir nefes aldırdı. Delikanlı Reşit Beyin halini sormasından, mahut izdivaç bahsini tekrar açmasından adeta korkuyordu. Böyle bir sual olursa ne cevap vereceğini bilemiyordu.

Refik Cemal, aldığı piyasa

lattı. Bu defa tafsilât daha ziyade idi: Bedri Suattan alınan malûmata göre son zamanlarda ticarethane bütün ihtiyat sermayesini kullanmış, elindeki eshamı kırdırmış, bonoları karşılamağa çalışmıştı. Fakat bütün bunlar elden çıktıktan sonra yine mühim bir borç vardı ve bunu karşılayacak artık hiç bir şey kalmamıştı. Vaziyeti hisseden bankalar krediyi kesmiş, alacaklılar paralarını almak için sıkıştırmağa başlamıştı.

— Yazıcı Zadenin haberi var mı?

— Vaziyeti biliyormuş. Fakat düne kadar bir ümit peşinde koşuyorlarmış. Şimdi o ümit te boşa çıkmış.

— Nihat İlhami?

— Bedri Suadin fikrince onun bu işle de bir rolü olamazmış.

— Demek Bedri Suat artık mühim bir adam oldu?

Refik Cemal, çarçabuk hali anlıyan patronunun yüzüne

— Nasıl? Bari kendi yükünü yapmış mı?

— Zannederim, efendim.

— Yüzde kaçla iflâs edecekler ?

— Bedri Suat konkordatoya bile imkân yok diyor. Unyon olursa alacaklılara yüzde ya beş, ya altı düşermiş.

— Maşallah! Ne temiz işmiş bu böyle?

— Tabiî Yazıcı Zade iflâs edince şirket te devrilecek.

— Öyle ya!

— Halbuki şirketin kefili de Yazıcı Zade idi.

— Şirketin mevcudatı?

— Bedri Suat, mevcudat yoktur diyor.

— Matlubatı?

— O da galiba devede kulak kabilinden..

— Mükemmel. İyi hisaplanmış bir iflâs... değil mi?

— Şüphesiz, Beyefendi.

— Yazıcı Zade ile Nihat İlhami de hazırlık yapmışlar mı?

— Anladığıma göre Bedri Suattan başka gemisini kurta

— Ya?

Reşit Beyin alnı kırıştı. Birden bire bir düşünce beynini işgal etmişti. Ahmet Nebile döndü:

— Acaba Süheylâ Hanım parasını kurtarmışmıydı. Biliyor musunuz, Nebil Bey?

Ahmet Nebil, fikri daima başka yerde olduğu halde, mihanikî bir hareketle mükâleme yi takip ediyordu. Sual üzerine bir an şaşaladı. Sonra cevap verdi:

— Vallahi pek iyi bilmiyorum, ama zannetmem Beyefendi.

— Evet. Evvelki gece benden fikir sormuştu. Galiba siz de parasını çekmesini nasihat etmişsiniz.

— Evet, efendim.

— Ben de ayni fikirde bulundum. Hattâ Fuat Sami Beyi tavassut etmesini söylemiştim. Acaba ne yaptı?

Ahmet Nebil sustu. Reşit Bey odanın içinde dolaşarak düşünüyordu.

SAN'AT

SAN'AT âleminde

Aktörün talii

Aktörün garip bir talihi var. O, kendini yaratan gibi eserini hâlkederken yalnız kalan san'atkârlardan değildir. Her halde başka bir faninin yardımına mühtaç. İyi akort edilmemiş sesler içinde çalışmış ve muvaffak aktörün sesi kısıktır. Aktörün sesi tek başına konuşmaz davul ve bando gibi. Bir aktör, tabloyu vücude getiren renklerden biridir. Bir dilin üstünde bir çok insan konuşturan mettahtır. Tek telde saz çalan Âşık Cemal gibi. Aktör, arkadaşlarile beraber yaşar. Dilsiz aktörlerin arasında en büyük mümessilerin de dili tutulur.

Bir aktör seyirciden iki şey bekler. Alkış ve ıslık. Bu iki akibetten birine bir aktör bazan istemiyerek sürüklenebilir. Bir öksürük, bir loca kapısının gürültüsü aktöre atılan bir tabancadır.

İki aktörün vaziyeti fecidir. Biri ağlatmak isterken gülünç olan, öteki de güldürmen isterken şayanı merhamet olanlardır.

Kulağını süflörün dudaklarından kurtarabilen aktör sahnede rahat dolaşır.

Radyoda parazit, tiyatroda perde arası gayrikabili tahammül iki büyük sıkıntıdır.

Hakikaten aktörün talihi garipdir. Aktör, demek, benliğinden çıkarak başka bir insan hüviyetine girmek demektir.

Aktör, ipi müellifin elinde bir kukladır.

Aktörün talihi, ne atelyesinde boyayan ressamınkine, ne masa başında çalışan edebiyatçınınkine benzer. San'ati hayatile kaimdir. müzisyen gibi .

Siyah bir gramofon plâğında da beyaz bir sinema perdesinde de gölgesi kalan san'atkârın talihi aynıdır.

Cidden aktörün talihi müthiştir. İnci gibi bir sıra dişi görünen tebessümüne yarım milyon dolar alan artistle, kucak dolusu göz yaşına bir tabak fasulya piyazı alamayan aktörün halini düşünelim. Bu, iki şeyin ifadesi demektir. Birincisi muvaffakiyet, ikincisi takdir. Bizde aktör bu ikinci kısmın kurbanıdır.

Sesini dinletecek sami bulamayan aktör, san'atkârlar içinde en bedbahttır. Doğuramayan gebeye benzer.

Elif NACİ

Yansene göre

Ankaranın imar pilânını çizen maruf Alman şehircilerinden, Berlin Politeknik mektebinde profesör M. Jansen, Almanyaya dönerken Atinadan da geçmişti.

Elefteron Vima'nın bir muharriri profesör Jansen'le görüşmüş. Bir çok büyük şehirler gibi Atina da ahvalin zaruret ve ilcaatı ile son zamanlarda usulsüz ve nizamsız bir şekilde büyümüştür. Böyle olmakla beraber Atinanın da diğer bir çok büyük şehirler gibi güzellik unsurları vardır. Propesör Jansen'in Yunanlı muharrire söylediklerini Atinayı alâkadar ettiği için değil, fakat şehircilik bahsinde bazı noktlardaki kanaatlerini ifade etmesi itibarile alıyoruz. Jansen diyor ki:

— Eski bir şehir karmakarışık ve dağınık kemik döküntülerine benzer. Şehircinin işi, kusursuz bir iskelet meydana getirmek için bu kemikleri bir araya getirebilmektir.

Profesör Jansen Ankara için şarkın en güzel şehirlerinden biri olacağını söylüyor. İstnbul hakkındaki fikirleri de şehircilik noktai nazarından şudur: Gelişi güzel ve hüsünsüz bir şehir..,,

Bundan sonra Stratosphere de uçulacak

BERLİN, 10 (A.A.) — Balon ile Straphére'e çımakla işti har etmiş olan profesörPika, Actualites du Cinema'da tayyareciliğin müstakbel inkişafından bahsetmiş ve yakında Stratosphore'a mahsus olmak üzere imal edilecek olan tayyarelerle 10 saatte Avrupadan Amerikaya gidileceğini söylemiştir.

Belçikalı âlim buna ait tecrübelerin önümüzdeki ilkbahar da yapılabileceği fikrindedir.

Leningrad'da muazzam bir fener

RİGA, 10 (A.A.) — Sovyet de Lénine'in hatırasını teyit maksadile muazzam bir abide inşasına karar vermiştir. Bu abidenin plânını bir Alman mimarı yapmıştır. Bu abide NeW york'taki "Hürriyet" abidesi gibi fener vazifesini görecektir. İrtifaı 110 metre olacaktır.

Daha geniş bir tiyatroya doğru

Paris gazetelerinden birine bu ser lavha altında yazdığı bir makalede meşhur tiyatro müellifi Tristan Bernard diyor ki:

Tabi ve emperesaryoların bir müellife: — Çok ince fikirleriniz var. Halk bunu anlamaz:!

Dedikleri birçok deffalar vakidir. bu sözleri söyliyenlerde bir zarafet aramak bittabi beyhude olur.

Halkın cahil olduğunu kabul etsek bile onu alâkadar etmek için az bilgili olmak kâfi değildir. Zavallı halk!.. Kaderin sevkile veya bir kaç para sahibi oldukları için tabi veya emperesaryo olanların ellerinde kalsa idin halin nice olurdu? Fakat halk ile kitleyi biribirine karıştırmayalım. Biz burada halk derken ufak fakat kudretli bir akaliyeti murat ediyoruz. Kütleyi sevk ve idare eden işte bu akaliyettir. Onu tanımamak, takdir etmemek pek tehlikeli bir şeydir.

Tiyatroyu seyreden halkla sinemaya giden halkı biribirinden ayrmak doğru olamaz. Aradaki ufak fark seyircilerin ayni şarait dahilinde oturmalarından ibaret kalır. Sinemaya gidenler temsili karanlık bir mahalde seyrederler ve göze çarpıcı resimler işitmek için sarfettikleri gayreti kolaylaştırır.

Torununa nazaran Tristan Bernard

Filimlerin tüccarî bir mahiyeti olmaları lâzımgeldiğini iddia ederler. Kabul. Lâkin her şeyden evvel bir filmin san'atça düşük olmaması lâzımdır. Kıymetsiz, kaba bir filmin tesadüfen büyük bir rağbete mazhar olabaileceği de iddia olunabilir. Fakat biz burada talî ve tesadüf işinden, piyangodan bahsetmiyoruz.

Seyirciler üzerindeki tesirleri tecrübe edilmiş sahneleri öteden beriden toplıyan müelliflerle, ademi tenezzülle dudak bükerek bir eser meydana getiremiyen hayalperestler liyakatsizliklerini meydana vuran zavallılardır.

Bir san'atkârın müşkül fakat esaslı vazifesi maksadını anlatabilmesidir.

Sinemacılar sözü filmin tiyatronun kıymetini hiçe indirdiğin ileri sürerler. Tiyatrocular ise sinemanın istinat ettiği kuvvetli menbalardan istifade etmek maksadile onu kabul ettiklerini söylerler ki bu formüllerin her ikiside ayni neticeye varır. Mühim olan nokta film yapanların bundan sonra sözün söz söylemesini bilende olduğunu öğrenmelerindedir.

Sinema tiyatroya hudutsuz bir dekor bolluğu vermiştir. Bu sayede müellifler yalnız mevzularile doğrudan doğruya alâkadar olan eşhası konuş turmağa muvaffak oluyorlar ve vak'a icabı henüz karşılaşmamaları lâzımgelen şahısların yüz yüze gelmemeleri için malûm olan bir süru uzun ve lüzumsuz enterikalara müracaat etmekten kurtulmuş oluyorlar.

Tiyatro müellifleri bundan sonra film sayesinde bir buçuk saat kadar seyircileri usandırmadan eserlerini seyrettirebileceklerdir. Burada eski bir tiyatro muharririnin sözlerini hatırladık: "Bir kaç perdelik bir piyesin en müşkül tarafı perde aralarıdır.,,

Vazıı sahne dekoru bir çok göz alıcı şeylerle bozarak piyesin seyirciler üstündeki tesirini yarıda bırakmamağa gayret etmelidir. Yani vak anın cereyan ettiği mahallin âdat ve an'anelerini göstereceğim diye lüzumsuz bir takım teferruat ile seyircileri yormamalıdır. Halkı tenvir için ihtiyar edilen külfet şüphesiz şayanı tebrik ve teşviktir. Ancak bu himmetin kendi sahası dahilinde kalması ve filme alınan tiyatroyu istilâ etmemesi lâzımdır. Sinemada şimdiye kadar eksik olan "söz,, ün yerini tutmak için müracaat edilen vasıtalardan mühim bir kısmına artık ihtiyaç kalmamıştır. Bundan maada sessiz filimde rol almağa alışmış olan artistlerde mimiklerinin bir çoğundan vaz geçmelidirler. Lüzumsuz olan şeyler ziyan verir.

Filme alınan piyeslerde hâkimi mutlak olan müellif veya vazıı sahne değil piyesin mevzuudur. Filmin yüzde yüz, yüzde elli veya yüzde on beş sözlü olduğunu ilân etmek hiç bir şeyi ifade etmez. Çünkü yüzdelerin mikdarını tayin edecek olan eserin mevzuudur. Muharrir eşhasa ne fazla ne de eksik söz söyletmelidir.

Sinemanın tiyatro ile ne kadar yakından alâkadar olduğunu söyledik, fakat söylenecek en mühim şeyi unuttuk:

Sinema tiyatroyu daha hakikî olmağa mecbur etmiştir.

Kılâsik tiyatrolar bir nevi avukatlık vasıtası olmaktan kendilerini kurtaramamışlardır. Orada şahıslar yaşamaz, her hangi bir davayı müdafaa etmekle meşgul olurlar. Onlar serbestçe hareket etmek hakkından mahrumdurlar. Eşhas sun'î fakat gayrikabili tenkit kuvvetli bir mantığın esiridir.

Bu gibi eserlerde müellifin gayesi bize hakiki hayat münakaşalarını yaşatmak, nümune olabilecek müzakere usulleri göstermektir. Vodovillerdeki şahısların hareketleri muayyen tezleri müdafaa eden bazı eserlerdeki kahramanların hareketlerinden daha mihaniki değildir. Bu kahramanlar gerçi, bazı muthikelerdeki eşhas gibi, bir fabrikadan seri usulile çıkarılmış oldukları hüsnü vermiyorlarsa da neticede bunlarda müellif tarafından icat edilmiş birer kukladan başka birşey değildir. Halbuki bunların hayattan alınmış birer insan olmaları lâzımgelirdi. Mahirane icra edilen bir boks nümayişi hakikî bir boks müsabakasına nazaran ne ise tiyatroda ekserya hakiki hayata nisbetle o idi.

Bize kalırsa sinema daha doğrusu ekran tiyatrosu, istikbalde sureti kat'iyede irişeceği gayeye bir an evvel vasıl olabilmek için gideceği yolu göz önünden kaybetmemelidir.

Nakili:
M. FERİDUN

Son bahar sergisi

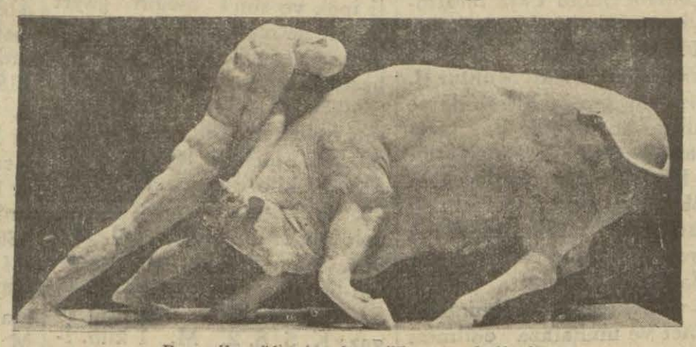

Boga ile güleşen adam. "Lamourdedieu"

Paris'te ilk defa sonbahar sergisi 1900 senesinde açıldı. Şimdiye kadar 30 senelik bir hayatı olan busergi ilk açıldığı zaman modernist idi.

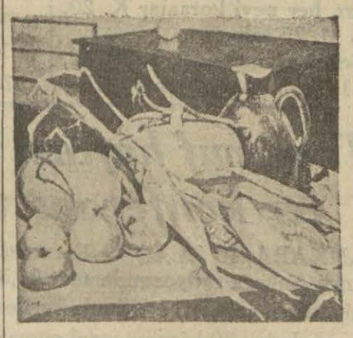

Natürmort Le Petit

Bugün ise klâsik ve serbesttir. Her hangi cepheden bakılırsa bakılsin serginin bu sene kabiliyeti hayatiyesi tenakus etmiştir.

Bu sergi, bu sene eskisine nisbetle canlılığını kaybetmiştir. Resimler çok zenkindir. Sayısız tanlolarla dolu olan galerini gezdikten sonra insanda bu serginin bıraktığı tesir hasret ve fikir katlığının vuzuhile sezilmiştir. Geçi serginin bu noktadan tahtiye edilmesi doğru olmaz. Zira bu hastalık dünyanın her tarafında tesirini göstermektedir.

İnsanın üzerinde hazin bir tesir bırakan bu his haksızlığa kadar varmağa hak kazanmaz. Sergide bir çok şahsi istidatlar muvaffakiyet göstermiştir. Bilhassa tezyini sınıflarda pek ileri giden bu istidatlar arasında meselâ M. Laliepue hârikalar göstermektedir.

Heykellerde kadın çehrelerile adi çıplaklara pek çok tesadüf ediliyor.

Bunlardan sarfınazar Maylol'un düşünen kadının ile Lamor dodyonun " buğa ile mücadele eden adam,, ı çok beğenlmştr. Blhâssa Vautier tarafından yapılan M. P. Valèry'nin büstü de bu meyandadır. 1931 Paris sonbahar sergisinde teşhir edilen bu resimlerden bazılarının fotograflarını dercediyoruz. Bunlar hemen hemen sergnin en çok beğenilmiş eserlerindedir.

SINEMA

Nihayet Evlendiler

On beş gün evvel Hollyvood da Marquis de la Falaise ile Constance Benett'in düğünleri yapıldı. Bu düğün film payıtahtında bir hâdise oldu. Hollyvood'da bir ismi olan yıldız, sahne vazıı, direktörler bu münasebetle verilen müsamereye iştirak ettiler. Herkes, Constance'ı ve yeni kocasını daha yakından görmek için birbirlerini ezdi. Şu var ki, Constance Benett Hollyvood'un en şık ve güzel kadınlarından sayılır. Onda bin türlü fazilet bulanlar vardır. Dışarıda biriken halk o kadar kesafet peyda etmiş ki, polis bir kordon çevirmiş ve halk bir kaç defa bu kordonu kırıp geçmiştir.

Bu izdivaç senelerce devam eden ve Marquis de la Falaise ile Gloria Swanson'un boşanmasını intaç eden muaşakanın sonudur. Marquis de la Falaise sinemaya intisap ettikten sonra, gayet iyi bir sahne vazıı olmuştur. Karısı ise mevcut yıldızlar içinde en iyi angajman elinde bulunduran bir kadındır.

Yalnız emretmesini çok seever. Hâkim, müstebit bir kadındır. Sonra yıldızlar içinde en zenginidir. Salon hayatına, resmi kabullere bayılır. Bu şerait dahilinde, bakalım bu izdivaç ne kadar devam edecek?

Bir baloda Constance Benett ve marquis de la Falaise

Sinema Haberleri

* Adolphe Menjou telsiz telefonla Londradaki Wembley stüdyoları ile üç film için bir mukavele yapmıştır. Sür'atle Londraya gelmek için Hollyvood'dan tayyare ile Nevyorka gelmiş ve oradan vapura binmiştir.

* Kat'iyen sinemaya girmeğe yemin eden maruf İngiliz aktörlerinden birisi, ilk defa olarak sesli bir film çevirmeğe başlamıştır. Bu aktör Henry Ainleydir.

* Buddy Rogers sinemayı terketmeğe karar vermiştir. Müzikholde çalışacaktır.

* Pariste çıkan Le Courrier Cinemats graphigne, Fransızca yazılmak üzere beynelmilel bir senaryo müsabakası açmıştır.

* Maurice Chevabir San Fransisko'daki otomobil salonunda şarkı söylemek üzere angaje edilmiştir. Kendisine 385,000 franktan maada duhuliyenin yarısı verilecektir ki 750,000 frank tahmin edilmektedir.

* Nevyork'ta hali hazırda 900 sinema vardır.

* "Şehrin ışıkları,, filmi sırf çocuklar tarafından oynanmak üzere Almanya'da tekrar filme alınmıştır. Bu filmde Şarlo rolünü dokuz yaşında bir çocuk oynuyacaktır.

Gloryа sinemasında David Golder filminden bir sahne

Sinemadan sonra daha ne olmak isteyorlar?

Banka müdürü, dalgıç, bahçıvan...

Metro Goldwin Mayer stüdyosu.. Elinde kalem, bir sinema muharriri, ortada dolaşıyor. Maksadı maruf artistlerin gizli emellerini öğrenmek..

Yaptığı anketi de şöyle anlatıyor:

Joan Crawford'un hazin bakışları önden giren Greta Garbo'nun endamına takılmış, sualime cevap veriyor:

— Gizli emelim mi? İşte geçiyor.

— Aman Joan, emeliniz Greta Garbo'yu tanımak mı?

Yalnız tanımak değil, bizzat "o" olmak. Bir gün Garbo bizden ayrılacak, belki bir ay, belki bir sene sonra.. Bunu kimse bilmiyor. Fakat hiç beklenilmiyen bir zamanda Garbo'nun bir daha gelmemek üzere kittiğini haber alacağız. İşte o gün ben Garbo'nun yerine geçmek isterim. Bakışımızdaki hayretin farkındayım. Her ikimizin şahsiyetlerimiz hiç biribirine benzemiyor, diyeceksiniz değil mi? Kendimden başka birşey olmak isteyişimi gülünç buluyorsunuz. Fakat benim istediğim, ondaki seyyaliyet, ondaki "nuance,, farklarını daima gözeten san'atıdır. Garbo hislerini hiç izhar etmez, fakat telkın eder. Diğer birçok şeylerile asıl budur ki, Garbo'yi bu günün birinci artisti yapmıştır. Niçin ben de Amerikan sinemasının birinci artisti olmıyayım?

Demek Joan Crawford'da muvaffakiyetlerinden memnun değil!

İki yüz metre yürüdüm: Richard Barthelmess:

Banka müdürü olmak isteyen Richard Barthelmess

— Sizin gizli bir emeliniz var mı?

— Elbette.. Ben büyük bir bankanın reisi olmak istiyorum. Kapısı iyice muhafaza altında, ağır döşenmiş büyük bir odada muhteşem bir yazıhanenin arkasında oturmadıkça kendimi mes'ut addetmiyeceğim. Sinemadan ayrıldıktan sonra, nihayet pek meşru olan bu emelimin tahakkuk etmiyeceğini kim kestirebilir?

— O halde emelinize muvaffak olduğunuz gün, bizleri unutmayın. ünkü ne zaman olsa bizim birkaç kuruş ödünç paraya ihtiyacımız olur.

Fakat o muhavereyi değiştirdi.

Marié Dressler'i de gördüm. Bana dedi ki:

— Santa Basbora'yı bilir misiniz? Orada cennetin bir köşesi vardır. Tadenize kadar inen çiçek dolu bir bahçe.. Burada derin bir sessizlik vardır. Sadece denizin kumları yalayan küçük dalğalarının hışıltısı duyulur. İşte ben orada yaşamak, dünyayı, tiyatroyu, sinemayı unutmak ve ömrümün son günlerini bu bahçede geçirmek isterim.

İşte Marie Dressler'in son emeli..

Beyaz perde de en tatlı âşık rollarını yapan Leuvis Stone'de sordum. Bilâ tereddüt:

— Portakallar! Dedi.

— Nasıl?

— Portakallar.. Ben Kalifornyanın en iyi portakal yetiştiren bahçelerine sahip olmak isterim. Zaten araziyi şimdiden satın aldım. Portakal ağaçlarının arasına çekilecek ve orada mes'ut yaşıyacağım.

Dorothy Machaill ise:

—Söylemeğe cesaret edemiyorum, dedi, kim bilir benim için çıldırdı mı diyeceksiniz. Emelim dalgıç elbisesini giyip, denizin dibinde dolaşmaktır. Her kes kuş olup semalarda uçmak istiyor. Ben ise bilâkis.. Balık olup denizlerde yüzmek istiyorum.

Neil Hamlton'a da uğradım:

— Geç kaldınız dostum, dedi, benim en gizli emelim Norma Shearer ile beraber film çevirmekti, nihayet bu filmi çevirip bitirdk. Çünkü en hoşuma gden yıldız odur.

—Victor Mae Lagleu:

— Bu suali çok manasız buldum, dedi. Yavrum, dünyada insanlar gizdeğiştirirler. Ben küçükken boksör olmak stiyordum. Mektepte, mahallede ne kadar çocuk varsa hepsinin burunları üstünde antrenman yapıyordum. Ben bu emelimde muvaffak oldum. Hattâ İngiltere'de bir ilki boks müsabakasını da kazandım. Ondan sonra, daha sonra asker olmak istedim. Harp çıktı. Asker olmak hususundaki emelimi tehil etti. Nihayet sinemayı düşündüm, şimdi de Hollyvood'dayım.

— Yeni bir emeliniz yok mu?

— Elbette var. Yaş ilerledikçe insanların emelleri ve hırsları artıyor veya azalıyor.. Ben sinemadan ayrılmak için oldukça bir para kazanmak istiyorum. Ondan sonra sayfiyeye çekileceğim. İri kırmızı güllere bayılırım. Bir kırmızı gül bahçesi yapacağım Şimdi bile bana gelseniz, size Kalifornya'nın en güzel kırmızı güllerinden takdim edebilirim.

Boksörlüktetn bahçıvanlığa! Fena değil diye düşündüm.

Ya Greta Garbo? Acaba onun nasıl gizli bir emeli var? Garbo'nun söylendiği gibi, İsveç sahillerinde hâli bir adaya çekilmek istediği doğru değildir. Garbo bilâkis tiyatroyu emel edinmiştir. Beynelmilel şöhrette bir tiyatro artisti olmak istiyor.

Anna May Wong "Ejderin kızı"

Artistik'te

Altın kalp

Bu hafta Artistik sineması Madeleine Renaut ile Michel Simon ve René Lefebvre'in "Altın kalp,, ismindeki filmini gösteriyor. Bu filmin mevzuu şudur:

O çok iyi bir çocuktur, san'atı çı çekciliktir. İnanılmaz derecede saftil olmasından dolayı kendisine (Altın kalp) lekabını vermişlerdir. Jan arkadaşı Rişar'in metresi Marselin'e âşıktır. O gün evine davet ettiği Marselin'e de kalbini yakıp kavuran âşkını itiraf edecektir. Fakat Marselin geleceği yerde, boş vakitlerinde bestekârlık eden ve hakikaten Marselinin yanında Lesko rolü oynayan kardeşi Kloklo, denilen Kloter geliyor. Nihayet Janın asrî olsun diye garip bir surette hazırlamış olduğu stüdyo'da Marselin'de görünüyor. Jan, samimî bir hararetle ona aşkını itiraf ediyor. Marselin işvebazlıkla buna mutavaat edeceği esnada, arkadaşlarından birile vukubulan telefon muhaveresine tesadüfen mutali olan ve elde ettiği bir mektup paketile dostu tarafından nasıl aldatıldığını anlıyan Rişar içeri giriyor. İzzeti nefis ve aşkına tecavüz olunduğunu görerek istikrah ettiğini anlatıp, Jan'in iştirak ettiği Marselinin rıcalarına rağmen, onunla münasebetini kesiyor Rişar gidiyor. Kadının göz yaşları karşısında fevkalâde müteessir olan Jan ona zevcesi olmayı teklif ediyor. Marselin de kabul ediyor.

Evleniyorlar ve Jan kendisinden hıç sıkılmadan müzemadiyen para istıkraz eden kain biraderi Kloter ile perestiş ettiği karısı arasında dört sene yaşıyor. Bununla beraber kardeşi Kloter'le hizmetçinin muaveneti sayesinde Marslin onu Rişar'a yaptığından daha az aldatmamaktadır. Marselinin yeni âşıkı hercâi meşrep Gaston bıkarak Birezilya'ya gideceği bahanesile münasebetini kesiyor. Marselin yeniden göz yaşları dökmeğe başlıyor. Bunlardan hiç birşey anlamıyan ,Jan teselli kâr sözleri ve nüvazişlerile teessürünü izaleye muvaffak olur. Maalesef bu sükûnet çok zaman devam etmiyor. Yeni zevkler peşinde koşmağa alışık olan Marselin yeniden birine tutuluyor. Şimdi sevmekte olduğu ve muhabbetine kanaaat ettiği, güzel Aleksandır, maalesef taksim kabul etmemektedir. Bir akşam Tabaren balosunda tesadüflerinde zevcini ve evini terketmediği takdirde kendisile münasebetini keseceğini söylüyor. Aşıkını kaybetmek korkusu ile deliye dönen Marselin kocasını terke karar vererek kardeşi Kloter'i ona hakikatı söylemeğe memur ediyor. Eniştesini sevmeğe başlıyan Kloter onu teskine uğraşırsa da muvaffak olamaz. Kloter eniştesine kendi tınetinde bir adamın bütün talâkatile işi anlatıyor. Fakat Jan'in karısına karşı kırılmaz bir imanı vardır. Bu esnada tren sevgilileri götürürken fevkalâde bir hâdise oluyor. Marselin aşkıyle, temiz yürekli kocasını mukayese ediyor ve peşiman olmağa başlıyor. O esnada istasyonda bulunan çocukların kocasının söylediği şarkısını söylediklerini de işitiyor. Hemen âşıkını bırakarak trenden atlıyor.

Boş kalan evine avdet ediyor. Orada herşey yerli yerindedir. Fazla olarakta bir çiçek vazosunun yanında yeni bir fotoğrafı yüzüne gülmektedir. Acaba Jan'in bir şeyden malûmatı yok mudur?... Kloter ona haber vermemiştir?... Masanın üzerinde, biraz ayrılmağa mecbur olduğundan dolayı beyanı mazeret eden Jan'in mektubunu buluyor. Nihayet kendisinde geliyor. Acaba mamulâtı var mıdır? Bu hakikate vakıf olmak isteyen Marselin, Jan'in kendisi itiraf ettiği aşkın derinliğini anlıyor ve onun kolları arasına atılıyor.

Gayrımübadil Bonoları
Satılır. Yenipostahane karşısında Büyük Kınacıyan han No. 24, Telefon. 22716, Telgraf - İstanbul
ZIYATOR

Öksürenlere: Katran HAKKI EKREM

Tasarruf haftası sizin için bir başlangıç olsun:

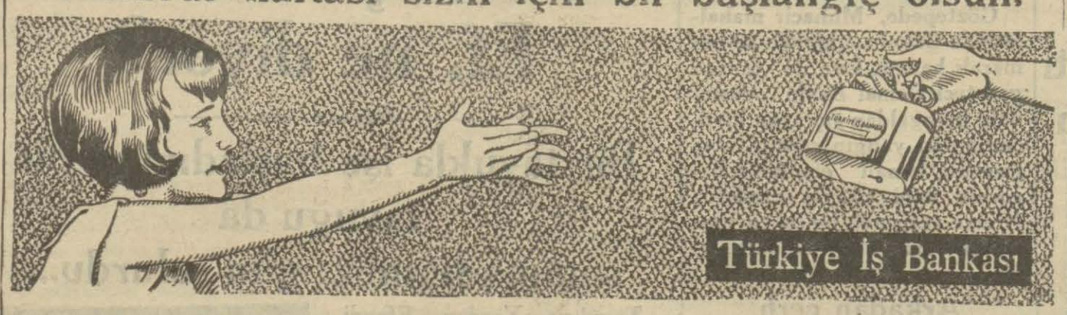

Siz de Bir Kumbara Alınız!..

COLUMBIA
tarihçesinde emsalsiz bir muvaffakiyet:
Halihazırda bütün dünyada pek ziyade şöhret ve rağbet bulan
SANTA LUCIA
Tangosunu COLUMBIA plâklarında dinleyiniz.
Bu tangoyu, dinlemek dans etmekten zevklidir.
COLUMBIA
nın yeni bir muvaffakiyetini teşkil eden ve bütün Avrupada herkesin ağzında dolaşan
EVA tangosunu
dahi COLUMBIA plâklarında dinleyiniz.
Bütün bayilerde satılmaktadıa.

Jandarma Satınalma Komisyonu Riyasetinden:

Jandarma için mevcut kumaştan (15800) ilâ (16200) takım yazlık elbise ve olmikdar serpuş ve tozluğun imaliyesi kapalı zarfla münakasaya çıkarılmıştır. Taliplerin şartname ve nümunelerini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için teminat ve teklif mektuplarile beraber 26-12-931 Cumartesi günü saat 15 den 16 ya kadar Gedikpaşadaki Komisyonumuza müracaatları. (4234)

Istanbul Deniz Levazımı Satınalma Komisyonundan:

Kilo

4500 Makarna ; Açık münakasası 26 Kâ. evvel 931 cumartesi günü saat 11 de

750 Şehriye ; Açık münakasası 26 Kâ. evvel 931 cumartesi günü saat 11 de

1800 Reçel ; Açık münakasası 26 Kâ. evvel 931 cumartesi günü saat 13 te

2250 Beyaz peynir ; Açık münakasası 26 Kâ. evvel 931 cümartesi günü saat 14 te.

Deniz kuvvetleri ihtiyacı için: Yukarıda cins ve miktarı yazılı Ramazaniyelik erzakın hizalarındaki gün ve saatte açık münakasaları icra olunacağından şartnamesini görmek için her gün ve vermek istiyenlerin münakasa gün ve saatlerinde muvakkat teminatlarile birlikte Kasımpaşada Deniz Levazımı Satınalma komisyonuna müracaatları. (4253).

Jandarma Satın alma komisyonu Riyasetinden:

Yerli mamulâtı yirmi beş bin çift yün çorap kapalı zarfla müna kasaya çıkarılmıştır. İhalesi 16-12-931 Çarşamba günü saat on beşte yapılacaktır. Taliplerin şartname ve nümuneyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için teklifnameleri ve yüzde yedi buçuk nisbetinde teminatlarile beraber yevmi mezkûrda saat on beşe kadar Komisyonumuza müracaatları.(4054)

Istanbul Evkaf Müdürlüğünden:

İki sene müddetle icar için

Müzayedeye vazolunacak emlâk

1 — Bahçekapıda dördüncü Vakıf Hanın zemin katında 8 ve 14 - 4 ve 14 - 7 No. mağazalar.

2 — Hanın zemininde 1 No. depo (dipten ikinci direğe kadar)

3 — Hanın asma katında 2, 12, 14, 16, 35, 36 No. odalar

4 — Hanın birinci katında 8 - 1, 26, 27, 28, 33, 35, 36, 37 No. odalar.

5 — Hanın ikinci katında 8 - 1, 10, 12, 14, 16, 18, 29, 30, 31, 32, 34 No. odalar.

6 — Hanın dördüncü katında 12, 14, 16, 18, 21, 22, 26, 27, 28, 29 No. odalar.

Müddeti icarlar: 1-6-931 den 1-6-933 tarihine kadar iki senedir.

Üç sene müddetle icar için müzayedeye vazolunan emlâk

7 — Hanın zemin katında 22 - 5 ve 66 - 17 No. mağazalar

8 — Hanın zemin katında 6-2 No. telefon dolabı

9 — Hanın asma katında 1 No. oda.

Müddeti icarlar: 1-6-931 den 1-6-934 tarihine kadar üç senedir.

Mebdei icarlar: Eski müstecirler için akdi sabrkın hitamı yeni müstecirler için teslim tarihidir.

Müddeti müzayede: 23 Teşrinisani 931 den 15 Kânunuevvel 931 salı günü

Balâda muharrer emlâk kiraya verileceğinden müzayedeye vazolunmuştur. Taliplerin yevmi ihale olan son günün saat 15 e kadar şartnameyi okumak ve teminatı muvakkate ita ederek müzayedeye iştirak etmek üzere İstanbul Evkaf müdürlüğünde varidat müdürlüğü akarlar kalemine müracaatları ilân olunur.

Evsaf ve müştemilâtı hakkında malûmat almak isteyenler bu müddet zarfında müzayede odasına müracaat ederek ecri misil raporlarını görebilirler (4007)

Resmî İlânlar Türk Lt. Şirketi

Türkiyede her lisanda intişar eden bütün gazeteler için bilûmum resmî daireler ilânlarını kabul eder

Adres : Ankara caddesi Kahraman zade hanı 3 üncü kat
Telgraf adresi: Resmilân - Telefon: 20960 Posta kutusu Ist. 753

Dr. Ihsan Sami
İstafilokok aşısı
stafilokoklardan mütevellit (ergenlik, kan çıbanı, koltuk altı çıbanı,arpacık)ve bütün cilt has lıklarına karşı pek tesirli bir aşıdır.
Divanyolu No. 189

KARTAL MARKA
HUTCHINSON
En sağlam Lâstikleridir
Depo ve acentası
Moreno Algranti
İstanbul Sirkeci Yeni Han 6-7 gümrük arkasında

Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletinden:

(1262) numaralı İspençiyarî ve Tıbbî müstahzarlar Kanununun (12) inci maddesi mücibince bütün müstahzarların haricî ambalajlarile tarifenamelerinde perakende satş fiatının yazılması iktiza eylediği halde bir takım ecnebî müstahzarlarının bu fiatı havi olmadıkları görülmetkedir Memlekete ithal edilen ecnebî müstahzarları üzerinde dahi İstanbul piyasasına göre tesbit edildiği gösterilmek üzere Türk parasile perakende satış fiatının bulunması hususunun bu gibi müstahzarları ithal edenler tarafından en kısa bir zaman zarfında temin edilmesi lüzumu ilân olunur.(4364)

Haydarpaşa Emrazı istilâiye Hastanesi baştabipliğinden:

Alenî münakasa suretile aşağıda cinsi ve miktarı yazılı levazım ayrı, ayrı satın alınacaktır. Münakasa günü 2 Kânunusani 932 cumartesidir. Talipler şartnameyi almak üzere her gün Hastane İdare memurluğuna ve münakasaya girmek için mezkûr günde saat on dörtte Galatada İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezinde müteşekkil komisyona müracaatları ilân olunur. (4311).

1000	Metre	Amerikan bezi
500	„	Patiska
500	„	Pijamalık
100	Adet	Havlu
50	„	Battaniye

DİKKAT
Ademi iktidara GLANDOKRATiN
Meşhur Professör Brovn Sequart ve Steinach'in mühim keşfidir. Tesiri kat'î ve seridir. Her eczanede bulunur. Toptan satış yeri ZAMAN ecza deposudur. İstanbul, Bahçekapı tramvay caddesi No. 37 ve Eskişehirde Yusuf Kenan beyin Merkez eczanesi. Kutusu 200 kuruştur.

Dr. A. KUTiEL
Cilt ve zührevî hastalıklar tedavihanesi. Karaköy, büyük mahallebi ci yanında 34.

Ecnebî memleketlere giden tüccar ve seyyahlara
Banka kommerçiyale İtalyana
Sermayesi 700,000,000
(İhtiyat akçesi: 580,000,000 Liret)
Travellers (Seyyahin çekleri) satar
Liret, frank, İngiliz lirası veya doları frank olarak satılan bu çekler sayesinde nereye gitseniz paranızı kemali emniyetle taşır ve her zaman isterseniz dünyanın her tarafında, şehirde, otellerde, vapurlarda trenlerde bu çekleri en küçük tediyat için nakit makamında kolaylıkla istimal edebilirsiniz. Travellers çekleri hakikî sahibinden başka kimsenin kullanamayacağı bir şekilde tertip ve ihtas edilmiştir.

İstanbul Belediyesi ilanları

Beyoğlu Belediyesinden: Şişlide (Cabi) Rumeli caddesinde yeniden inşa edilen kanalizasyona raptı icap eden kulak mecraları hakkında 14 No. lu hane mutasarrıfı Ferit Beye tebligat yapılmak üzere aranılmış isede bulunmadığından tarihi ilândan itibaren iki gün zarfında daire Heyeti fenniyesinin tarif edeceği vaziyette kulak mecrasını esas mecraya raptetmediği halde daire marifetile yapılacak masarifin yüzde on cezasile tahsil olunacağı tebliğat makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (4373)

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

İdaremiz için pazarlıkla satın alınacak olan 52 kalem şeker, çelik hırdavat ,yelken bezi, kırtasiye, elektrik malzemesi, cam vesaire gibi muhtelifülcins malzemenin pazarlığı 14-12-931 tarihine müsadif Pazartesi günü icra kılmacağından taliplerin yevmi mezkûrda saat 9 dan 11,30 kadar mağazada isbatı vücut ederek tahriren fiat vermeleri bu baptaki malzemenin müfredat listesi mağaza dahilinde asılmış olup nümune getirilmesi icap eden malzeme için nümunelerinin beraber getirilmesi nümunesiz vaki olacak teklifatın kabûl edilmiyeceği ilân olunur. (4376)

KARON Alman kitaphanesi
Boyoğlu Tünel meydanında 523

Şirketi Hayriyeden:

Eyyamı adiye tarifesinde 96 ve 137 numerolu seferler Kânunevvelin 12 inci Cumartesi akşamından itibaren bervechiati tadil edilmiştir.

Saat 16,55 de R. Hisarından hareket eden vapur 16,12 de Uluköyden hareketle 16,20 de R.Hisarına uğrayarak Kandilliye geçecek ve Kandilliden 16,30 da hareketle A. Hisarı, Kanlıca, İstinye, Çubuklu, Paşabahçesi ve Beykoza uğrayarak Yeniköye gidecekti

SADİK ZADE
Biraderler vapurları
Karadeniz postası
Dumlu Pınar
vapuru 13 Kânunevvel
Pazar
akşam saat 17 de Sirkeci rıhtımından harcketle (Zonguldak, İnebolu Ayancık, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, ve Rize) ye azimet ve ayni iskelelerle Görele ve Ünye 'ye uğrayarak avdet edecektir. Fazla tafsilât için Sirkeci Meymenet hanı altında acenteliğine müracaat. Tel. 22134.

SEYRİSEFAIN
Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdar zade han 2. 2740.

BOZCAADA POSTASI
(EREĞLİ) 13 Kânunevvel pazar 17 de İdare rıhtımından kalkar.

D. ANAGNOSTOPOULO ve C. SİSKİDİ
Yunan vapur şirketi
Avrupa - Şark postası
Anversten emtiai muhtelife ile müvaseleti beklenen OROPOS vapuru 16-20 K. evvelde limanımıza gelecektir.
Umumî acentaları: Galatada Çinili Rıhtım Hanında D. Anagnostopoulo ve C. Siskidi. *Tel. B. O. 2612 Galata ve Beyoğlu Talî acentaları: Bütün seyahat acentalıklarıdır.*

SOÇETA İTALYANA Dİ SERVİTSİ MARİTİMİ
AFRODİT vapuru 16 Kânunuevvel aÇrşamba (Burgaz, Varna ve Köstence) ye gidecektir.
ALBANİA vapuru 17 Kânuevvel Perşembe (Napoli, Marsilya ve Cenova) ya gidecektir.
FEDE vapuru 20 Kânunuevvel (Burgaz, Varna, Köstence, ve Odesa) ya gidecektir.
BRAZİLE vapuru 22 Kânunuevvel Salı (Sitmar - Levant Ekspres) olarak (Pire, Napoli, Marsilya ve Cenova) ya gidecektir.
Tafsilât için Galatada Merkez Rıhtım hanına umumî acentesine müracaat. Tel: Beyğlu 771/722 veya Beyoğlunda Pera Palas altında Natta Nasyonal Türkiş Türist acentaiye Telefon Beyoğlu 3599 yahut İstanbulda Eminönünde İzmir sokağında 8 numarada acente vekiline müracaat. Tel. İstanbul 776.

Doktor
Hafız Cemal
Dahiliye hastalıkları mütehassısı
Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususî dairesinde dahilî hastalıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398. Sıra numarasını beklememek isteyenler, kabineye müracaatla veya telefonla randevu almalıdırlar.

Doktor
Rusçuklu Hakkı
Beyoğlu, İstiklâl caddesi Büyük Parmak kapu, Afrika hanına bitişik Apartıman No 21.— Tel: Beyoğlu 2797. Saat: 14-18.

EKZEMA
Kaşıntı, eski yaralara en iyi deva DERMOZ merhemidir.

İstanbul 4 cü İcra memurluğundan: Tamamına (2696) lıra kıymet takdir edilen Ahırkapıda İshakpaşada saraçhane ve yeni sokakta atik 3, 4 ve cedit 3, 1, 8 numaralarla mürakkam dosya meyanında mevcut İstanbul Kadastrosunun 633 harita No. lu haritasına cedit sathı 539-20 M. 2 ki bir kıt'a arsanın 10 hisse itibarile 2 hissesi ile derununa cari kanavati mesannatı tabiyetle nısıf masura kırk çeşme mailezizinde 10 hisse itibarile iki hissesi olan mezkûr gayrı menkûldeki Behçet Bey hissesi açık artırmiya vazedilmiş olup 20-12-931 tarihinde şartnamesi divanhaneye talik edilerek 7-1-932 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 ten 16 ya kadar İstanbul 4 üncü İcra dairesinde açık artırma ile satılacaktır. Artırma ikincidir . Birinci artırmasında 15 liraya talip çıkmış olup bu kerre en çok artıranın üstünde bırakılacaktır. Artırmiya iştirak için yüzde yedi teminat akçesi alınır. Müterakim verğileri belediye resimleri vakıf icaresi müşteriye aittir. Hakları tapu sicillerile sabit olmiyan ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrâkı müsbitelerile bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları Tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Alâkadarların icra ve iflâs kanununun 119 uncu maddesine göre tevfiki hareekt etmeleri ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin 930-634 Dosya Numarasile memuriyetimize müracaatları ilân olunur.

İstanbul 5 inci icra memurluğundan:Bir borçtan dolayi mahcuz olup satılması mükarrer bulunan eşyanın 16-12-931 tarihine müsadif çarşamba günü saat 10 - 10,30 aralarında Sirkecide Ankara caddesinde 151 No. lu dükkân fevkinde birinci artırması yapılacağından taliplerin yevm ve saati mezkûrde muhallinde hazır bulunan memuruna müracaatları ilân olunur.

İstanbul 7 ci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayi mahcuz ve paraya çevrilmesi mükarrer bir adet yalnız oturma tahtaları mevcut diğer teferrüatı olmayan müceddet sandal 16 Kânunevvel 931 tarihinde saat 10 buçukta Üsküdarda Şemsipaşada Ayazma caddesinde 32 No .lu hane önünde paraya çevrileceğinden taliplerin gün ve tarihi mezkûrden saat 10 buçukta mezkûr mahalde bulundurulacak memuruna müracaatları ilân olunur.

BONO
En kârlı alım satım yeri
Balıkpazar Meksudiye Han No. 35 M. Derviş

MILLIYET MATBAASI